

Lönerapport 2018

Löner och löneutveckling år 1913–2017
efter klass och kön

Författare: Mats Larsson, Enheten för avtalsfrågor

Innehåll

Sammanfattning	2
1 Löner år 2017	3
<i>Lön efter klass, kön, sektor, ålder och region</i>	
2 Löneutveckling	15
<i>Löneutveckling enligt konjunkturlönestatistiken</i>	
<i>Real löneutveckling</i>	
<i>Löner år 1913-2017</i>	
3 Kvinnor och män	33
<i>Standardvägda löner</i>	
<i>Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2000–2017</i>	
<i>Andel kvinnor och medellön efter sektor</i>	
<i>Löner för kvinnor och män år 1913–2017</i>	
Bilaga 1 Metod och dataunderlag	45
Bilaga 2 Månadslön för anställda efter klass, kön och sektor	47

Rapporten har utarbetats av LOs Enhet för avtalsfrågor

För ytterligare information kontakta
Mats Larsson, telefon 08-796 28 11

Sammanfattning

Medellönen för samtliga anställda var 33 000 kronor i månaden enligt 2017 års lönestatistik. För arbetare var medellönen 26 500 kronor och för tjänstemän 39 300 kronor. Medellönen var alltså 12 800 kronor, eller 48 procent, högre för tjänstemän än för arbetare.

De tre senaste åren, år 2015–2017, har medellönen för samtliga anställda ökat med 7,3 procent. För arbetare har lönerna ökat med 6,9 procent och för tjänstemän med 7,6 procent. I kronor motsvara det 1 720 kronor för arbetare och 2 780 kronor för tjänstemän.

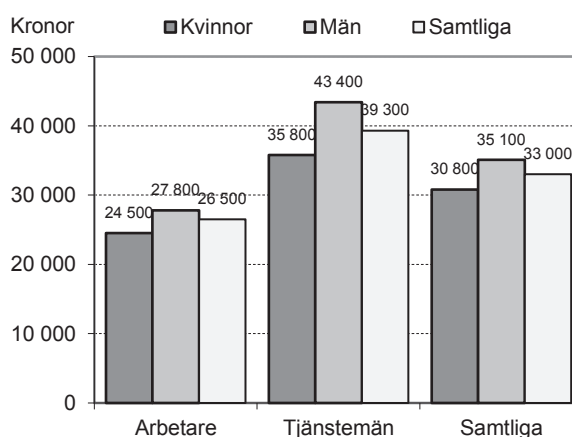
Medellönen för kvinnor var 30 800 kronor och för män 35 100 kronor år 2017. Medellönen är alltså 4 300 kronor, eller 14 procent, högre för män. Bland arbetare var skillnaden 3 300 kronor, 13 procent, och bland tjänstemän 7 600 kronor, 21 procent.

År 2015–2017 har lönerna ökat mer för kvinnor än för män räknat i såväl procent som i kronor. Bland samtliga anställda ökade medellönen för kvinnor med 8,2 procent, 2 340 kronor, och för män med 6,7 procent, 2 220 kronor. Lönerna har ökat mer för kvinnor än för män bland både arbetare och tjänstemän, dock bara räknat i procent bland arbetare.

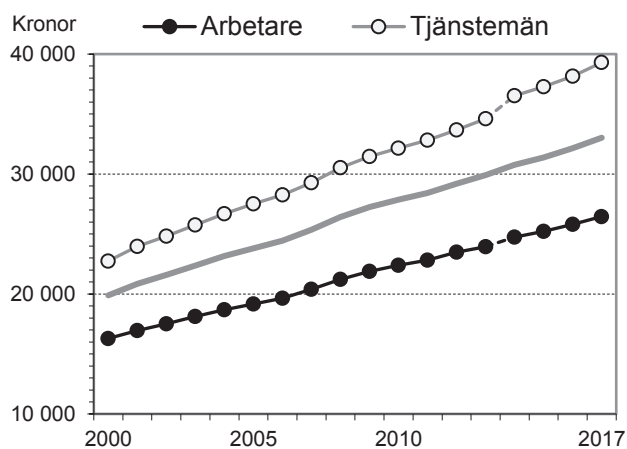
På 2000-talet har medellönen för samtliga anställda ökat med totalt 66 procent. För arbetare har lönerna ökat med 62 procent och för tjänstemän med 73 procent år 2000–2017. Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän har därmed ökat med 10 procentenheter, eller 6 400 kronor, de senaste 17 åren.

Även reallönerna har ökat nästan varje år under 2000-talet. Det vill säga att lönerna har ökat mer än vad inflation och konsumentpriser har ökat. För arbetare har reallönen ökat med 30 procent och för tjänstemän med 35 procent år 2000–2017.

Månadslön efter klass och kön år 2017

Månadslön efter klass år 2000–2017

1

Löner år 2017

År 2017 var den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda 33 000 kronor. För anställda med arbetaryrken var månadslönen 26 500 kronor och för anställda med tjänstemannayrken 39 300 kronor. Lönen var därmed i genomsnitt 12 800 kronor, 48 procent, högre för tjänstemän än för arbetare (se diagram 1.1 och tabell 1.1).

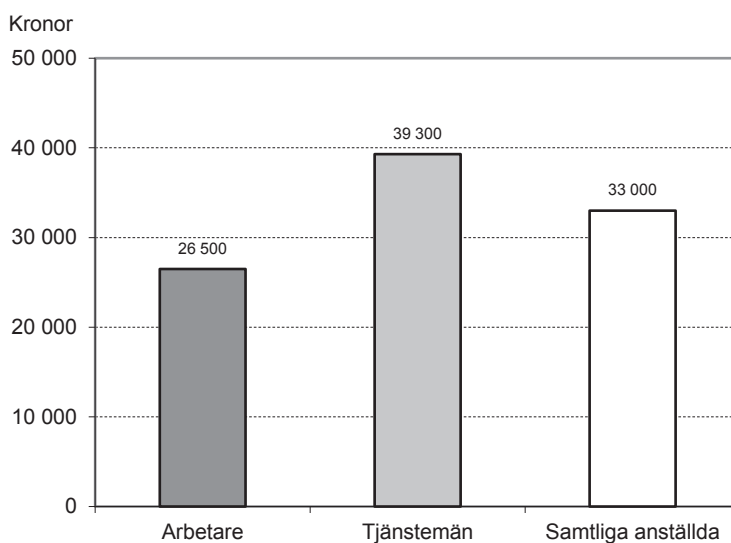
Detta framgår av LOs bearbetning av SCBs lönestrukturstatistik år 2017.

I följande avsnitt framgår även att löneskillnaden inte bara var stor mellan arbetare och tjänstemän utan även mellan anställda med olika kön och ålder liksom mellan anställda i olika sektorer och regioner.

Tabell 1.1 Månadslön efter klass och kön år 2017

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	26 500	39 300	33 000
Kvinnor	24 500	35 800	30 800
Män	27 800	43 400	35 100

Diagram 1.1 Genomsnittlig månadslön efter klass år 2017

Dataunderlag och lönebegrepp

Rapportens dataunderlag är Statistiska centralbyråns lönestrukturstatistik år 1994-2017.

Lönebegrepp i rapporten är tid- och prestationslön (grundlön), helglön samt andra (fasta) löneförmåner. Rörliga tillägg, t.ex. för obekväm arbetstid, skiftgång eller övertid, ingår inte i lönebegreppet. Timlöner är uppräknade till månadslön och deltidsarbete är uppräknad till heltid.

Mer om lönebegrepp och definitioner i Bilaga 1 Metod och datunderlag.

Kvinnor och män

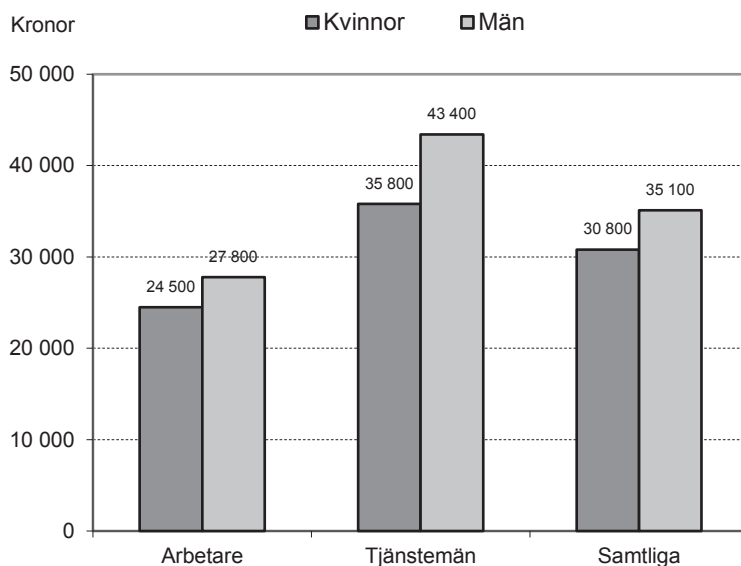
Kvinnor har lägre medellön än män. Bland samtliga anställda var medellönen för kvinnor 30 800 kronor och för män 35 100 kronor år 2017. Medellönen var alltså 4 300 kronor, eller 14 procent, högre för män än för kvinnor.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män var större bland tjänstemän än bland arbetare. Bland arbetare var medellönen för kvinnor 24 500 kronor och för män 27 800 kronor, det vill säga 3 300 kronor, eller 13 procent, högre för män. Bland tjänstemän var medellönen för kvinnor 35 800 kronor och för män 43 400 kronor, det vill säga 7 600 kronor, eller 21 procent, högre för män än för kvinnor (se diagram 1.2 och tabell 1.1).

Medellön efter klass och kön visar därmed på en brant lutande lönetrappa där kvinnliga arbetare står på det lägsta trappsteget med 24 500 kronor i medellön medan manliga tjänstemän står på översta trappsteget med 43 400 kronor - en skillnad på 18 900 kronor, eller 77 procent.

I kapitel 3 ges en mer detaljerad beskrivning av löner och löneutveckling för kvinnor och män.

Diagram 1.2 Månadslön efter klass och kön år 2017

Sektor

Anställda uppdelade på sex sektorer (se faktaruta) visar att medellönen är högre för tjänstemän än för arbetare i samtliga sektorer. År 2017 var medellönen högst för tjänstemän inom Tillverkningsindustrin, 43 300 kronor. Närmast efter kom tjänstemän inom Byggnadsindustri och Privat tjänsteproduktion med 44 100 respektive 41 000 kronor i medellön.

Sex sektorer

Tillverkningsindustri
Byggnadsindustri
Privat tjänsteproduktion

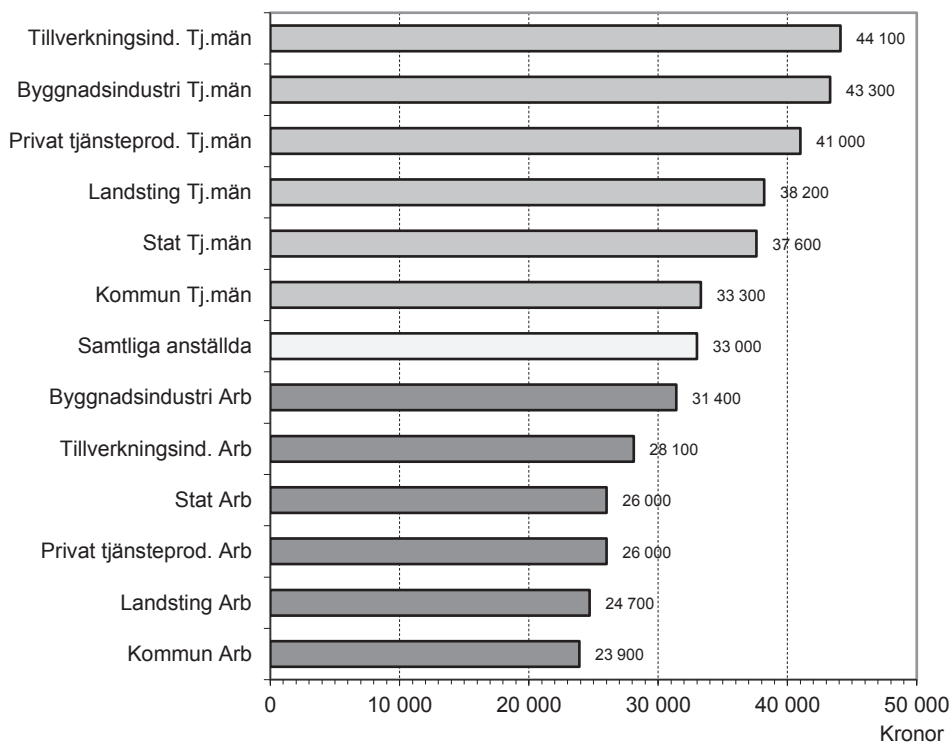
Stat
Kommun
Landsting

För tjänstemän inom de tre offentliga sektorerna var medellönen högst i sektorn Landsting med 38 200 kronor följt av Stat med 37 600 kronor och Kommun med 33 300 kronor.

Bland arbetare var medellönen högst inom Byggnadsindustrin med 31 400 kronor. Närmast därefter kom Tillverkningsindustrin med 28 100 kronor samt Stat och Privat tjänsteproduktion, båda med 26 000 kronor i medellön.

Lägst medellön för arbetare var det i sektorn Kommun med 23 900 kronor. Något högre medellön hade arbetarna inom Landsting med 24 700 kronor i genomsnittlig månadslön (se diagram 1.3 och tabell 1.2).

Diagram 1.3 Genomsnittlig månadslön år 2017
Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

Tabell 1.2 Månadslön efter klass, kön och sektor år 2017

Sektor	Arbetare			Tjänstemän			Samtliga anställda		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Samtliga sektorer	24 500	27 800	26 500	35 800	43 400	39 300	30 800	35 100	33 000
Privat sektor	24 800	28 200	27 200	37 200	45 000	41 600	31 300	35 400	33 900
Tillverkningsindustrin	26 000	28 500	28 100	39 800	46 000	44 100	33 200	34 800	34 400
Byggnadsindustrin	27 200	31 600	31 400	36 500	46 500	43 300	34 300	34 700	34 600
Tjänsteproduktion	24 600	26 900	26 000	36 900	44 600	41 000	30 900	35 800	33 600
Offentlig sektor	24 000	24 300	24 100	34 400	38 300	35 500	30 300	33 600	31 200
Stat	24 900	26 700	26 000	36 100	39 600	37 600	35 400	37 400	36 400
Kommun	23 900	24 100	23 900	33 100	34 000	33 300	28 400	29 300	28 600
Landsting	24 800	24 200	24 700	35 900	46 500	38 200	33 200	41 000	34 900

23 sektorer

En mer detaljerad fördelning av löntagarna på 23 sektorer (se faktaruta) visar än mer tydligt på tjänstemännens lönemässiga försprång. Inte inom någon av de 23 sektorerna nådde arbetarnas medellön upp till de 33 000 kronor som var medellönen för samtliga anställda. Tjänstemännen hade däremot betydligt högre medellön än så inom de flesta sektorer (se diagram 1.4).

Högst lön hade tjänstemän inom sektorn Finans- och försäkringsverksamhet vars medellön var 50 200 kronor. Därefter var det ett hopp ner med några tusenlappar till åtta sektorer där medellönen för tjänstemän låg mellan 42 700 och 44 200 kronor. Däribland sektorerna Juridik, ekonomi, vetenskap, Tillverkningsindustri samt Information och kommunikation. Vardera med runt 200 000 tjänstemän.

Bland arbetare var det genomgående lägre lönenivåer som gällde. I tre sektorer var dock medellönen över 30 000 kronor för arbetare. Det var i sektorerna Gruvor och mineralutvinningsindustri, Byggindustri samt Energi och miljö där medellönen var mellan 30 200-32 200 kronor för arbetare.

I resterande sektorer var medellönen oftast betydligt lägre för arbetare. Längst medellön var det i sektorn Kommunal barnomsorg med 23 000 kronor i medellön. Närmast över, med medellöner strax under 24 000 kronor, låg fyra sektorer - Utbildning (privat), Hotell och restaurang, Äldre- och handikappomsorg samt Skola (se diagram 1.4).

Privat sektor

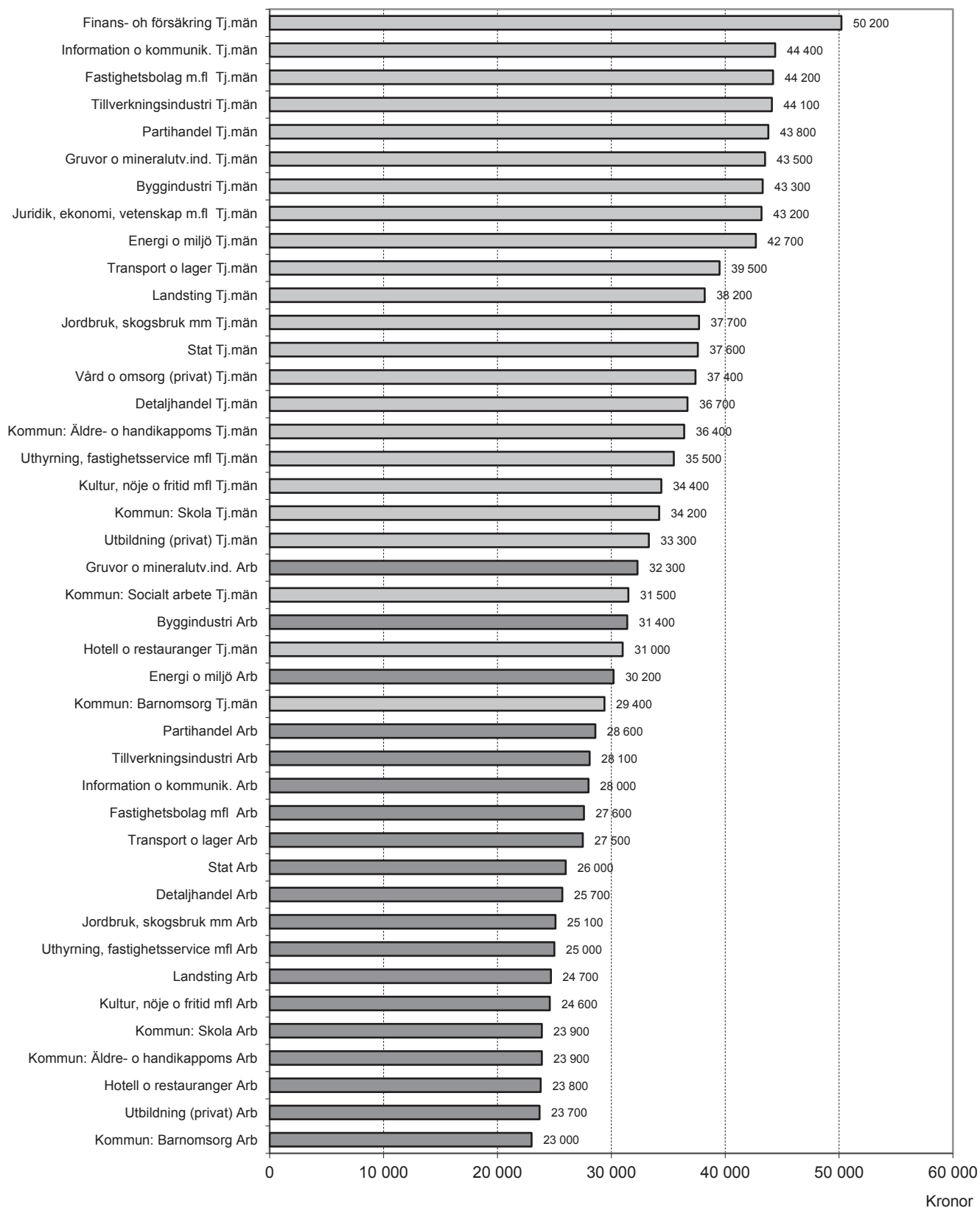
A Jordbruk, skogsbruk och fiske
 B Gruvor och mineralutvinningsindustri
 C Tillverkningsindustri
 D+E Energi och miljö
 F Byggindustri
 G Handel och serviceverkstäder
   46 Partihandel
   47 Detaljhandel
 H Transport och magasinering
 I Hotell och restauranger
 J Information och kommunikation
 K Finans- och försäkringsverksamhet
 L Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare
 M Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
 N Uthyrning, fastighetservice, resetjänster mfl
 P Utbildningsväsendet
 Q Vård och omsorg, socialtjänst
 R+S+T+U Kultur, nöje och fritid mfl

Offentlig sektor

Stat
 Kommun
   Äldre- o handikappomsorg
   Skola
   Barnomsorg
   Socialt arbete
 Landsting

Diagram 1.4 Månadslön efter klass och sektor år 2017
23 sektorer

Ålder

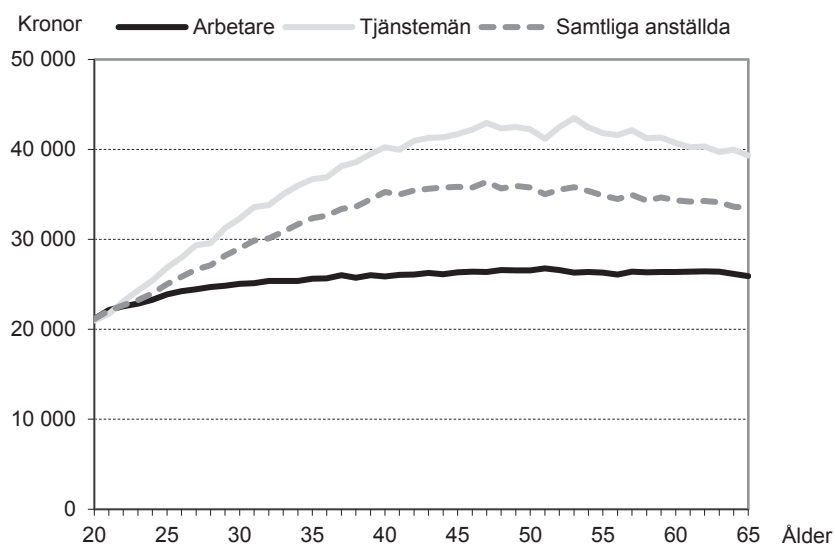
Arbetare och tjänstemän startar sina arbetsliv på ungefär samma lönenivå och år 2016¹ var medellönen för 20-åringar 21 200 kronor för arbetare och 21 000 kronor för tjänstemän, alltså 200 kronor högre för arbetare.

Linda 2016
Dataunderlaget i detta avsnitt är SCBs Linda-databas gällande år 2016.

Det var dock bara i arbetslivets absoluta början som lönerna är lite högre för arbetare än för tjänstemän. Redan bland 22-åringar är ordningen omvänd då medellönen var 500 kronor högre för tjänstemän än för arbetare. Upp i åldrarna ökar löneskillnaden snabbt och bland 30-åringar var medellönen drygt 7 000 kronor högre för tjänstemän än för arbetare och bland 40-åringar cirka 14 000 kronor högre. Löneskillnaden kulminerar vid dryga 50 års ålder med cirka 16 000 kronor för att därefter minska något i 60-årsåldern (se diagram 1.7).

Löneskillnaden mellan arbetare och tjänstemän ökar alltså i takt med stigande ålder. Det är en effekt av att medellönen för tjänstemän ökar med stigande ålder större delen av arbetslivet medan medellönen för arbetare främst ökar med stigande ålder de först 10 åren av arbetslivet. För arbetare ökade medellönen med cirka 480 kronor per ettårsgrupp för de i åldern 20–29 år. Därefter minskar ökningstakten till cirka 120 kronor per ettårsgrupp upp till 40-årsåldern där lönen planar ut runt 26 500 kronor (se diagram 1.7).

Diagram 1.7 Månadslön efter klass och ålder år 2016¹

¹ Lönerna i avsnitten Lön efter ålder och Lön efter län gäller år 2016 och är därför inte fullt jämförbara med lönerna i övriga avsnitt som gäller år 2017

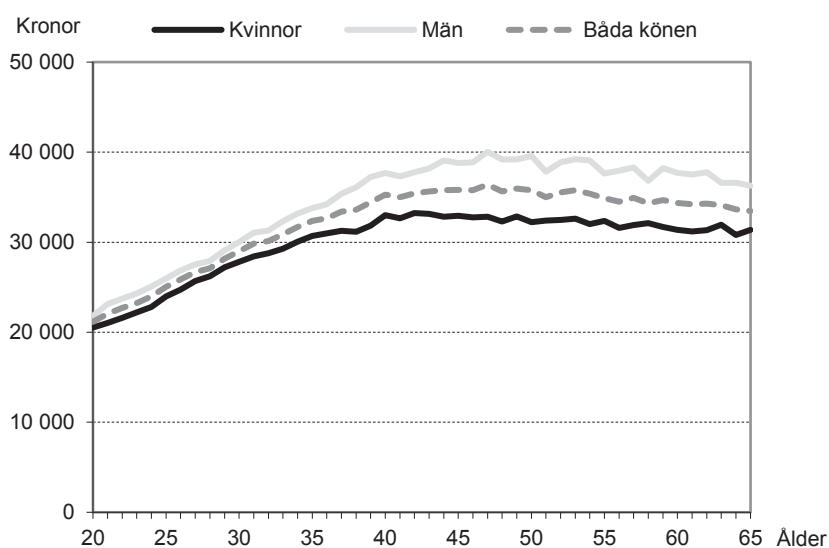
För tjänstemän ökar lönen efter ålder i betydligt högre takt än för arbetare. Mellan 20–29 års ålder ökade medellönen för tjänstemän med cirka 1 090 kronor per ettårsgrupp, mellan 30–39 år med cirka 820 kronor och mellan 40–49 år med cirka 300 kronor. Medellönen för tjänstemän toppade runt 42 000 kronor i början av 50-årsåldern. Därefter vände medellönen neråt och minskade med cirka 120 kronor per ettårsgrupp och i 60-årsåldern var medellönen för tjänstemän cirka 40 000 kronor (se diagram 1.7).

Män hade högre genomsnittlig månadslön än kvinnor i samtliga åldersgrupper år 2016. Bland samtliga anställda var medellönen cirka 2 000 kronor högre för män än för kvinnor redan i 20-årsåldern. Därefter ökade löneskillnaden upp till 50 årsåldern där medellönen var cirka 6 500 kronor högre för män än för kvinnor i respektive ettårsgrupp (se diagram 1.8).

Löneskillnaden mellan kvinnor och män efter ålder skiljer sig dock åt mellan arbetare och tjänstemän. Det gäller både löneskillnadens storlek och hur den är fördelad över åldrarna. Bland arbetare var löneskillnaden ungefär lika stor över hela yrkeslivet då det skiljer cirka 3 400 kronor, cirka 15 procent, till männens favör i nästa alla ettårsklasser från 25 år och uppåt. För arbetare i åldern 20-24 år var löneskillnaden en tusenlapp lägre, cirka 2 400 kronor eller cirka 12 procent (se diagram 1.9).

Bland tjänstemän var löneskillnaden mellan kvinnor och män till stora delar betydligt större än bland arbetare. Undantagen var de lägsta åldersgrupperna, 20-29 år, där medellönen var cirka 1 500 kronor, cirka 6 procent, högre för män än för kvinnor i respektive ettårsgrupp, vilket var mindre än bland arbetare.

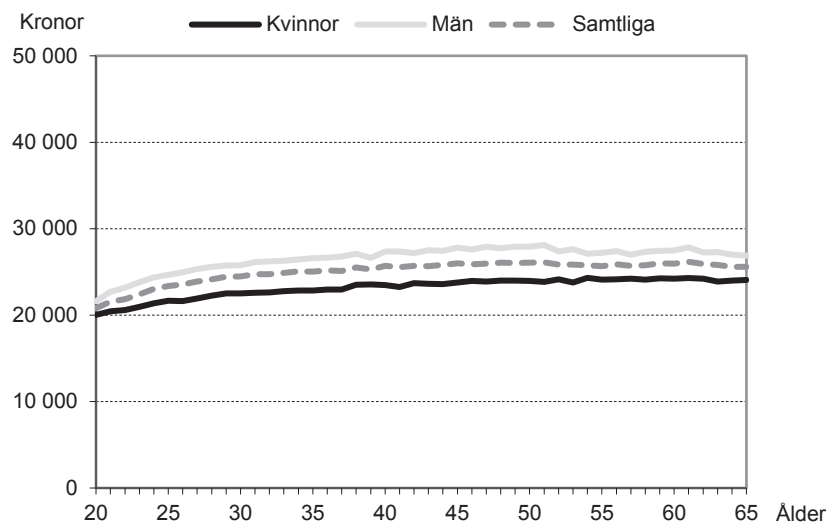
Diagram 1.8 Månadslön efter kön och ålder år 2016¹
Samtliga anställda

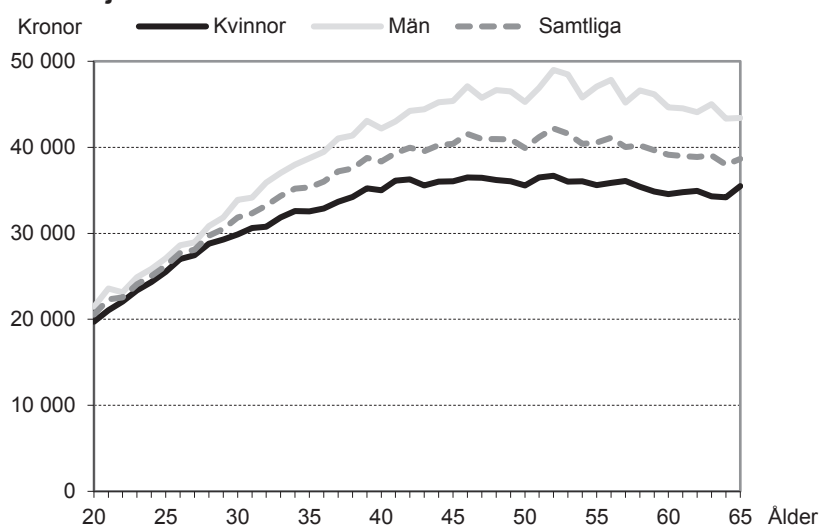
Efter 30 års ålder ökade dock löneskillnaden mellan kvinnor och män bland tjänstemän i rask takt och i 50-årsåldern skiljde det cirka 11 000 kronor, cirka 30 procent, till männen favör. Därefter minskade löneskillnaden något och i 60-årsåldern skiljde det cirka 10 000 kronor, 28 procent, i respektive ettårsgrupp (se diagram 1.10).

Att löneskillnaden ökade så pass mycket i så pass höga åldrar bland tjänstemän förklaras troligen av att män har en längre lönekarriär än kvinnor. Medellönen för manliga tjänstemän ökar ända upp till 50-årsåldern medan medellönen för kvinnliga tjänstemän endast ökar upp till 40-årsåldern.

Diagram 1.9 Månadslön efter klass, kön och ålder år 2016¹
Arbetare

Diagram 1.10 Månadslön efter klass, kön och ålder år 2016¹
Tjänstemän

Region

Lönerna varierar något mellan Sveriges 21 län. Det är dock främst Stockholms län som skiljer sig från övriga län.

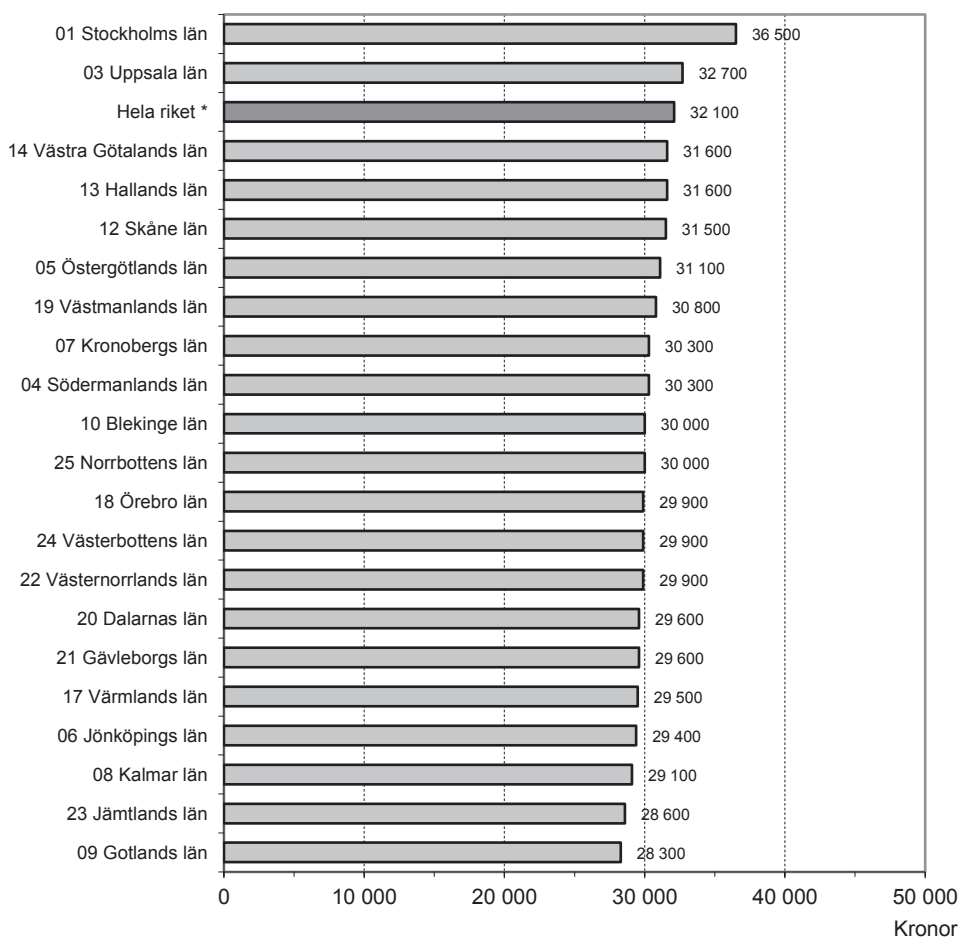
Linda 2016

Dataunderlaget i detta avsnitt är SCBs Linda-databas gällande år 2016.

I Stockholms län var den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda 36 500 kronor enligt 2016² års lönestatistik. Närmast efter kom Uppsala län med 32 700 kronor. Endast i dessa två län, Stockholm och Uppsala, var medellönen högre än medellönen för hela riket, som var 32 100 kronor år 2016.

Lägst medellön var det i Gotlands län och i Jämtlands län där medellönen var 28 300 respektive 28 600 kronor (se diagram 1.11).

Diagram 1.11 Lön efter län år 2016². Samtliga anställda

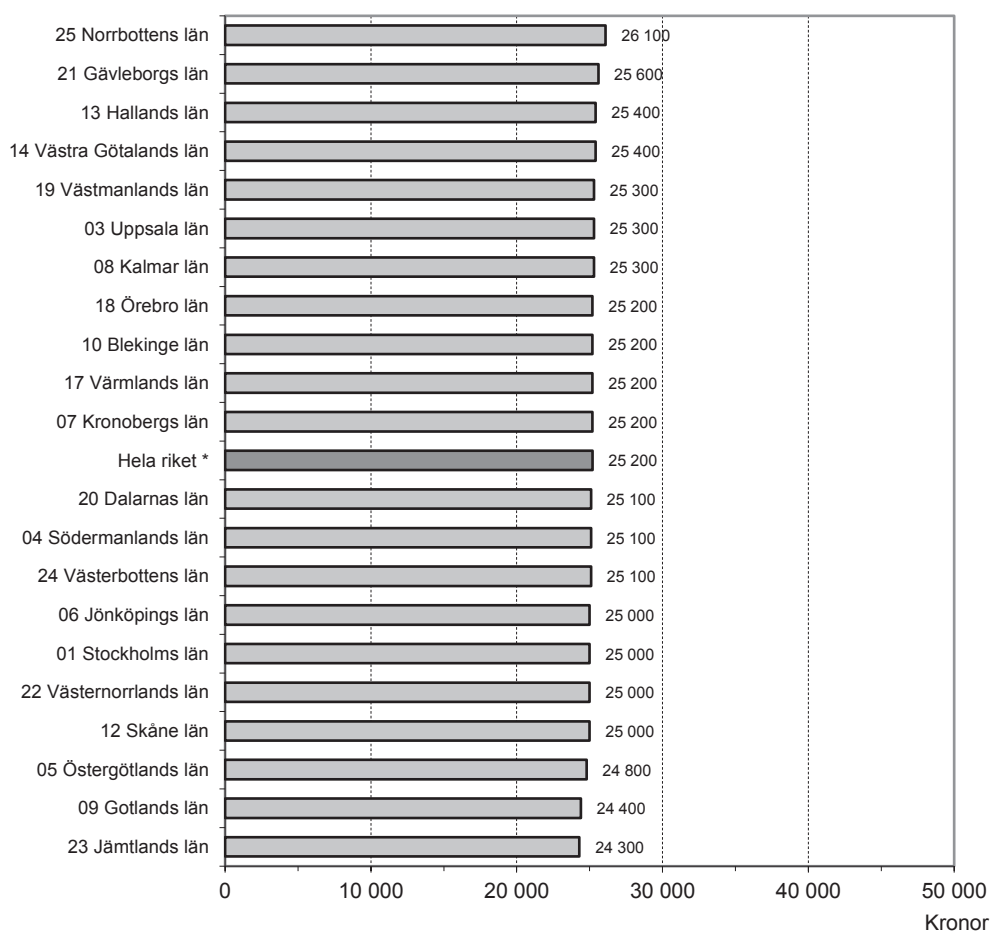

² Lönerna i avsnitten Lön efter ålder och Lön efter län gäller år 2016 och är därför inte fullt jämförbara med lönerna i övriga avsnitt som gäller år 2017

Bland arbetare var medellönen mer jämt fördelad mellan länen och i 17 av de 21 länen låg medellönen för arbetare tätt samlad mellan 25 000-25 600 kronor. Endast i ett län var medellönen för arbetare över 26 000 kronor och det var i Norrbottens län där medellönen för arbetare var 26 100 kronor.

I tre län var medellönen under 25 000 kronor och det var i Jämtlands, Gotlands och Östergötlands län där medellönen för arbetare låg mellan 24 300-24 800 kronor år 2016 (se diagram 1.12).

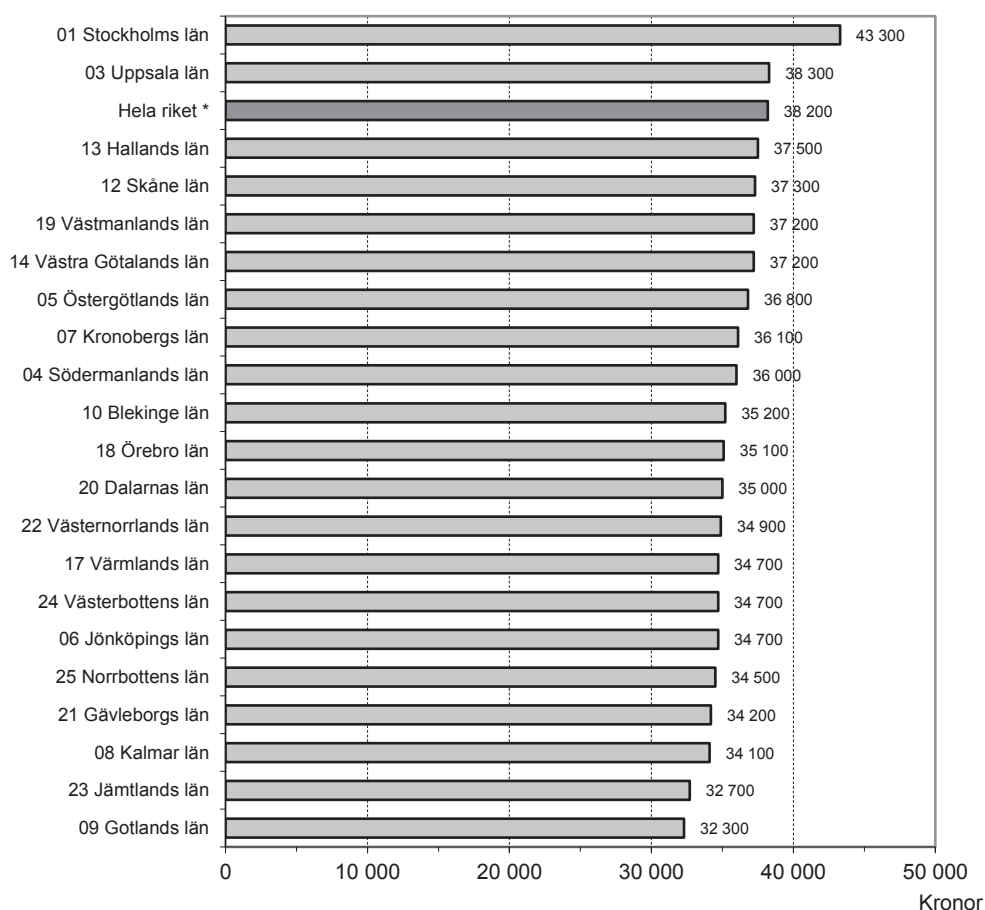
Diagram 1.12 Lön efter län år 2016². Arbetare

Bland tjänstemän var skillnaden i lön större mellan länen än bland arbetare. Det var dock främst Stockholms län som avvek från de övriga länen genom att ha en klart högre medellön. I Stockholms län var medellönen för tjänstemän 43 300 kronor. Närmast efter följde Uppsala län med 38 300 kronor. Endast i dessa två län, Stockholms och Uppsalas län, var medellönen över medellönen för tjänstemän i hela riket, som var 38 200 kronor år 2016.

Lägst medellön för tjänstemän var det i Gotlands län och Jämtlands län där medellönen var 32 300 kronor respektive 32 700 kronor för tjänstemän år 2016 (se diagram 1.13).

Diagram 1.13 Lön efter län år 2016². Tjänstemän

Sammanfattning av kapitel 1

År 2017 var medellönen för samtliga anställda 33 000 kronor i månaden. För arbetare var medellönen 26 500 kronor och för tjänstemän 39 300 kronor. Medellönen var alltså 12 800 kronor, 48 procent, högre för tjänstemän än för arbetare.

Medellönen för kvinnor var 30 800 kronor och för män 35 100 kronor, det vill säga 4 300 kronor, eller 14 procent, högre för män.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män var dock mindre bland arbetare än bland tjänstemän. Bland arbetare var medellönen 3 300 kronor, 13 procent, högre för män än för kvinnor och bland tjänstemän 7 600 kronor, 21 procent, högre.

I avsnittet framgår även att löneskillnaden är stor mellan olika sektorer, åldrar och regioner. Klass och kön framstår dock som de faktorer som förklarar större delen av alla löneskillnader.

2

Löneutveckling

På 2000-talet har den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda ökat från 19 900 till 33 000 kronor år 2000-2017. Medellönen har därmed ökat med 13 100 kronor, eller 66 procent.

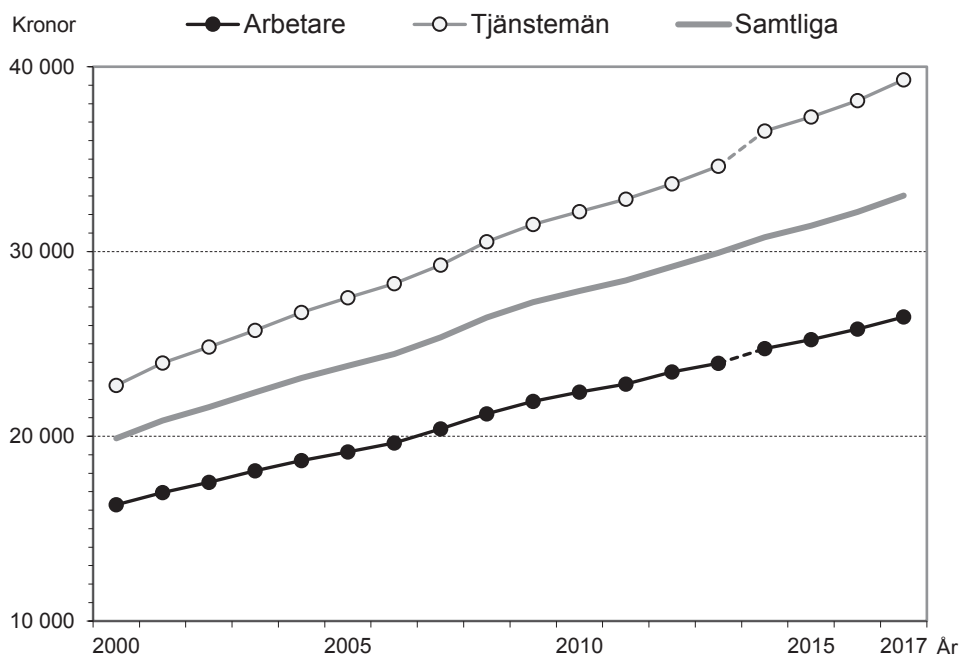
Lönerna har dock ökat mer för tjänstemän än för arbetare. För arbetarna har medellönen ökat från 16 300 kronor till 26 500 kronor, en ökning med 10 200 kronor, eller 62 procent, medan medellönen för tjänstemän har ökat från 22 800 kronor till 39 300 kronor, en ökning med 16 500 kronor, eller 73 procent. Medellönen har alltså ökat med 6 400 kronor, eller 10 procentenheter, mer för tjänstemän än för arbetare och lönegapet har ökat (se diagram 2.1 och tabell 2.1).

Det bör noteras att lönestatistiken inte är fullt jämförbar över hela mätperioden på grund av ett antal metodförändringar över tid. Det gäller inte minst införandet av ny yrkeskodning år 2014 (se bilaga 1) som påverkade såväl antalet arbetare och tjänstemän liksom respektive medellön. I diagram 2.1 är trenderbrottet markerat med streckade linjer.

Tabell 2.1 Medellön och löneökning år 2000-2017

	Medellön		Löneökning år 2000-2017		
	År 2000	År 2017	Kronor	Procent Totalt	Årstakt
Arbetare	16 300	26 500	10 200	62	2,9
Tjänstemän	22 800	39 300	16 500	73	3,3
Samtliga	19 900	33 000	13 100	66	3,0

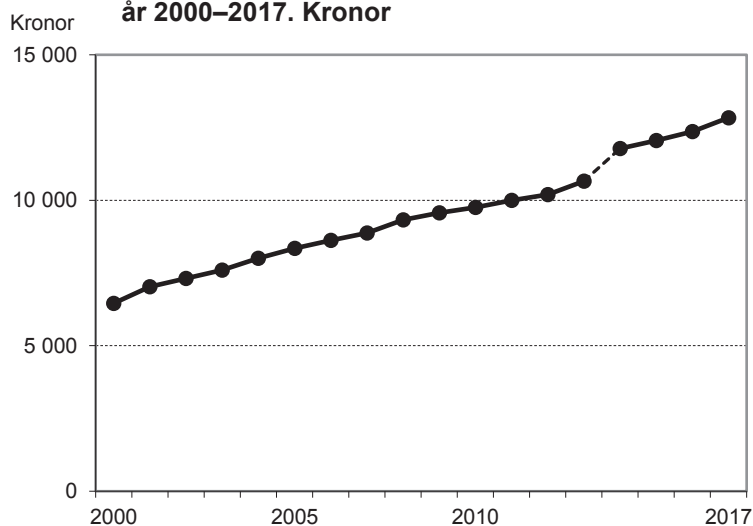
Diagram 2.1 Genomsnittlig månadslön efter klass år 2000-2017

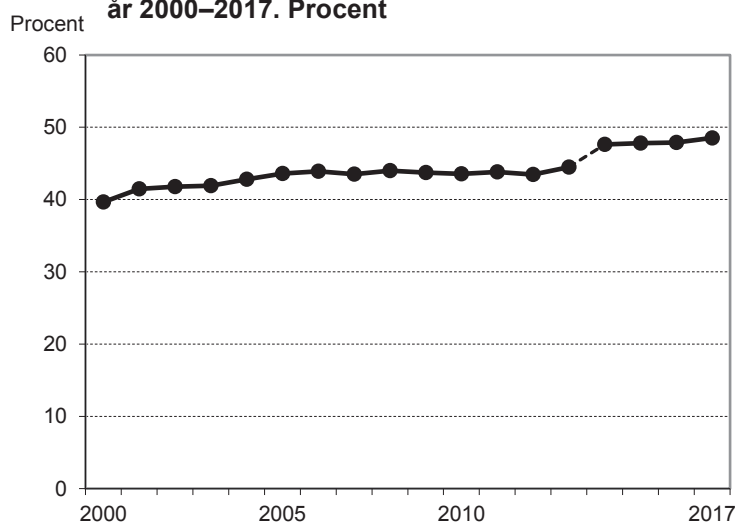
År 2000 var alltså månadslönen i genomsnitt 16 300 kronor för arbetare och 22 800 kronor för tjänstemän. Det vill säga 6 500 kronor högre för tjänstemän än för arbetare. Därefter har lönegapet ökat stadigt med några hundralappar varje år till 12 800 kronor år 2017. Det vill säga nästan en fördubbling på 17 år (se diagram 2.2a).

Räknat i procent så framstår dock inte utvecklingen av lönegapet lika dramatisk. År 2000 var lönegapet 40 procent, det vill säga att medellönen var 40 procent högre för tjänstemän än för arbetare. Följande åtta år ökade lönegapet till 44 procent år 2008 för att därefter stabiliseras runt 44 procent år 2009–2013. År 2014 skiftade lönegapet i ett slag upp till cirka 48 procent. Det var dock främst en effekt av metodförändringar i lönestatistiken, med bland annat ny yrkeskodning (se bilaga 1 Metod och dataunderlag). Åren därefter har lönegapet legat kvar runt 48 procent (se diagram 2.2b).

Diagram 2.2a Lönegap mellan arbetare och tjänstemän år 2000–2017. Kronor

Diagram 2.2b Lönegap mellan arbetare och tjänstemän år 2000–2017. Procent

Orsaken till att lönegapet räknat i kronor respektive procent ger olika bilder av utvecklingen beror på att medellönen är så pass mycket högre för tjänstemän än för arbetare. Det medför att om medellönen ökar med *lika många procent* för både arbetare och tjänstemän så ökar medellönen med *fler antal kronor* för tjänstemän än för arbetare. Lönegapet ökar då räknat i kronor men inte i procent.

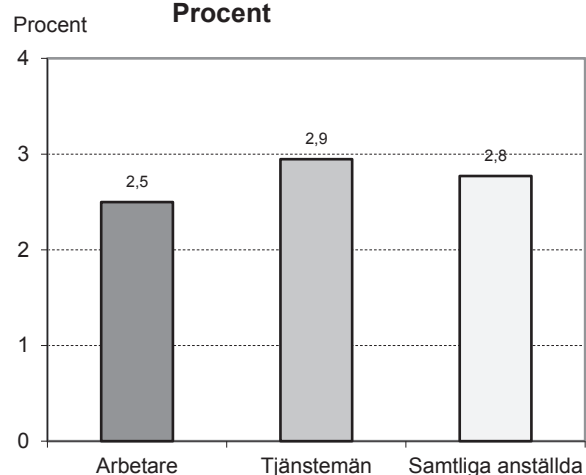
Löneutveckling år 2017

Det senaste året, år 2017, ökade medellönen för samtliga anställda med 2,8 procent. För arbetare ökade lönen med 2,5 procent och för tjänstemän med 2,9 procent. Lönerna ökade alltså med 0,4 procentenheter mer för tjänstemän än för arbetare år 2017 (se diagram 2.3a).

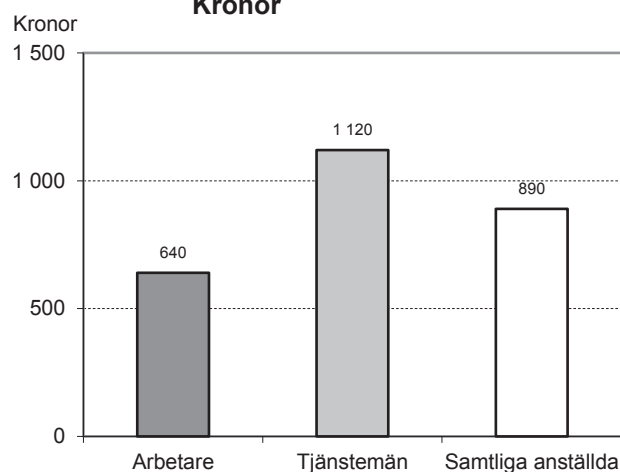
Räknat i kronor ökar medellönen för samtliga anställda med 890 kronor år 2017. För arbetare ökade medellönen med 640 kronor och för tjänstemän med 1 120 kronor. Räknat i kronor så ökade alltså medellönen med 480 kronor mer för tjänstemän än för arbetare (se diagram 2.3b).

Att skillnaden i löneutveckling mellan arbetare och tjänstemän framstår som betydligt större när den räknas i kronor jämfört med i procent förklaras, som nämnts ovan, av att medellönen är så pass mycket större för tjänstemän än för arbetare så att en löneökning med samma antal procent ändå ger en löneökning i mer antal kronor för tjänstemän än för arbetare.

Diagram 2.3a Löneökning efter klass år 2017
Procent

Diagram 2.3b Löneökning efter klass år 2017
Kronor

Löneutveckling år 2015-2017

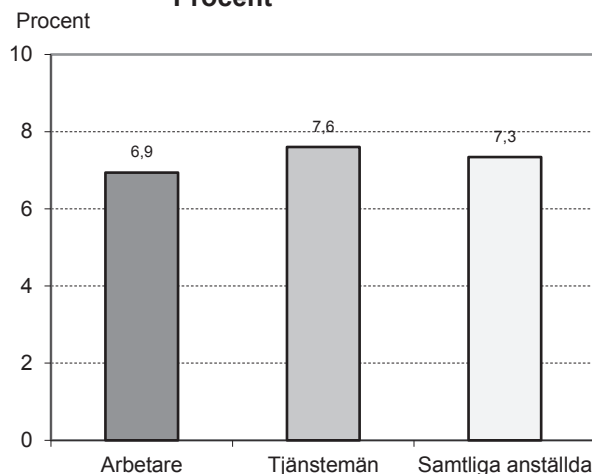
Löneutvecklingen för ett enskilt år riskerar att ge en missvisande bild av löneutvecklingen. Exempelvis kan lönerevisioner för ett visst år försenas eller tidigareläggas. En summerad löneutveckling för de tre senaste åren, år 2015–2017, ger en mer stabil bild av den senaste löneutvecklingen.

Även löneutvecklingen för åren 2015–2017 visar att lönerna ökat mer för tjänstemän än för arbetare räknat i såväl procent som kronor. För samtliga anställda ökade medellönen med 7,3 procent år 2015-2017. För arbetare ökade den med 6,9 procent och för tjänstemän med 7,6 procent. Lönerna ökade alltså med 0,7 procentenheter mer för tjänstemän än för arbetare år 2015-2017 (se diagram 2.3a).

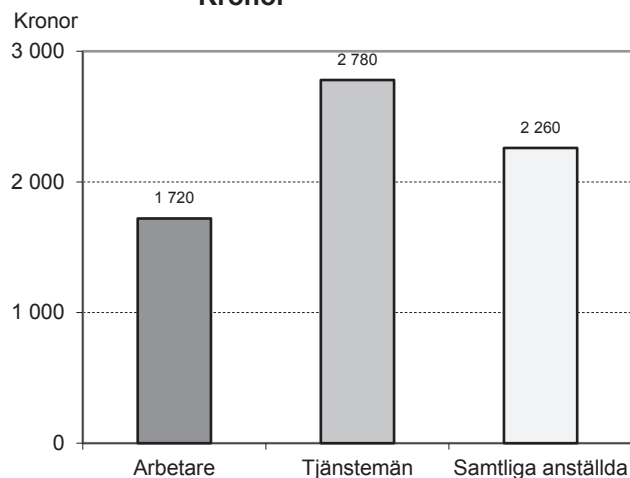
Kanske en skillnad på 0,7 procentenheter på tre år inte är så mycket att uppröras över men om skillnaden istället räknas i kronor så blir den mer påtaglig. För samtliga anställda ökade medellönen med 2 260 kronor år 2015-2017. För arbetare ökade medellönen med 1 720 kronor och för tjänstemän med 2 780 kronor. Räknat i kronor så ökade alltså medellönen med 1 060 kronor mer för tjänstemän än för arbetare år 2015-2017 (se diagram 2.3b).

I följande avsnitt visar en fördelning efter klass och kön på ännu större skillnad och att det var kvinnor som fick såväl minst som mest i löneökning.

Diagram 2.3a Löneökning efter klass år 2015-2017
Procent

Diagram 2.3b Löneökning efter klass år 2015-2017
Kronor

Kvinnor och män år 2017

Det senaste året, år 2017, ökade lönerna mer för kvinnor än för män. Dock bara bland tjänstemän. Bland samtliga anställda ökade medellönen för kvinnor med 2,9 procent och för män med 2,5 procent. Bland arbetare ökade dock medellönen för kvinnor endast med 2,3 procent och för män med 2,6 procent. Bland tjänstemän ökade medellönen med hela 3,3 procent för kvinnor och med 2,5 procent för män år 2017. Medellönen ökade alltså minst för kvinnliga arbetare och mest för kvinnliga tjänstemän (se diagram 2.4a).

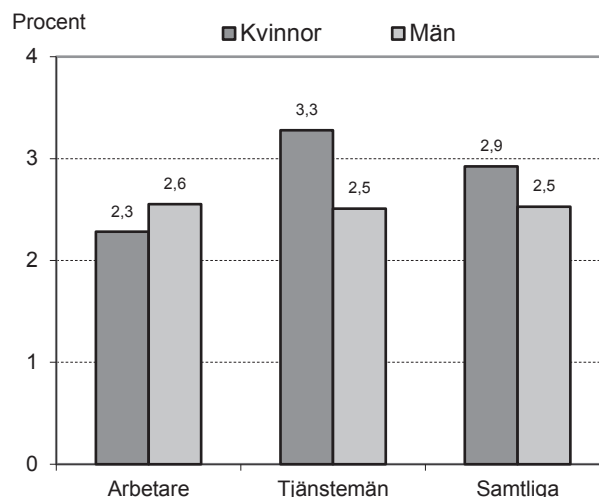
Även räknat i kronor så ökade medellönen minst för kvinnliga arbetare och mest för kvinnliga tjänstemän. Bland samtliga anställda ökade medellönen med 880 kronor för kvinnor och 870 kronor för män år 2017. Löneskillnaden mellan kvinnor och män har alltså minskat en aning det senaste året.

Det är dock bara bland tjänstemän som löneskillnaden mellan kvinnor och män minskat. Bland arbetare ökade den istället då medellönen bland arbetare ökade med 550 kronor för kvinnor och 690 kronor för män. Löneskillnaden mellan kvinnor och män ökade därmed med 140 kronor bland arbetare år 2017.

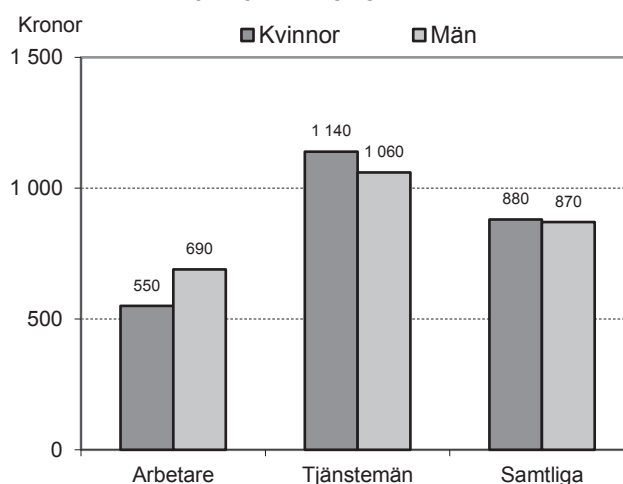
Men bland tjänstemän minskade alltså löneskillnaden då medellönen ökade med 1 140 kronor för kvinnor och med 1 060 kronor för män. Löneskillnaden minskade därmed med 80 kronor år 2017 (se diagram 2.4b).

I följande avsnitt framgår dock att sammanlagt för de tre senaste åren, år 2015-2017, så har löneskillnaden mellan kvinnor och män minskat även bland arbetare.

Diagram 2.4a Löneökning efter klass och kön år 2017. Procent

Diagram 2.4b Löneökning efter klass och kön år 2017. Kronor

Kvinnor och män år 2015-2017

Sammanlagt för år 2015–2017 har lönerna ökat mer för kvinnor än för män bland såväl arbetare som tjänstemän. Åtminstone räknat i procent.

Bland samtliga anställda ökade medellönen för kvinnor med 8,2 procent och för män med 6,7 procent. Det vill säga med 1,5 procentenheter mer för kvinnor. Bland arbetare ökade medellönen för kvinnor med 7,2 procent och för män med 6,8 procent. Bland tjänstemän ökade medellönen med 8,8 procent för kvinnor och med 6,7 procent för män år 2015-2017. Lönerna ökade alltså med 0,4 procentenheter mer för kvinnor än för män bland arbetare och med hela 2,1 procentenheter mer bland tjänstemän (se diagram 2.5a).

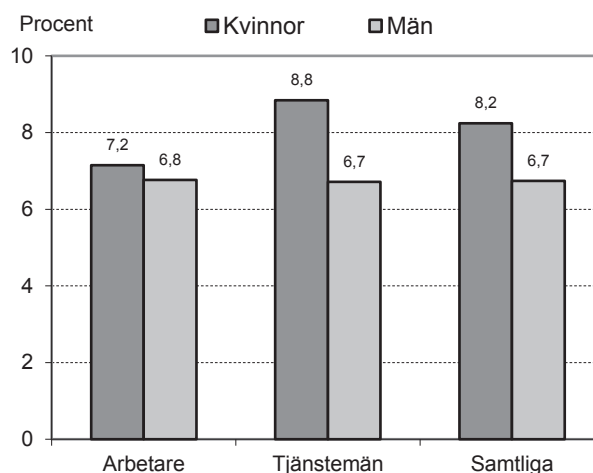
Även räknat i kronor ökade medellönen mer för kvinnor än för män. Det gällde dock bara bland tjänstemän och inte bland arbetare. Bland samtliga anställda ökade medellönen med 2 340 kronor för kvinnor och 2 220 kronor för män och lönegapet minskade därmed med 120 kronor år 2015-2017.

Hela minskningen i kronor kan dock tillskrivas tjänstemännen då medellönen för kvinnliga tjänstemän ökade med 2 910 kronor och för manliga tjänstemän med 2 730 kronor. Det vill säga 180 kronor mer för kvinnor. Bland arbetare ökade medellönen med 1 640 kronor för kvinnor och 1 760 kronor för män. Det vill säga 120 kronor mer för män (se diagram 2.5b).

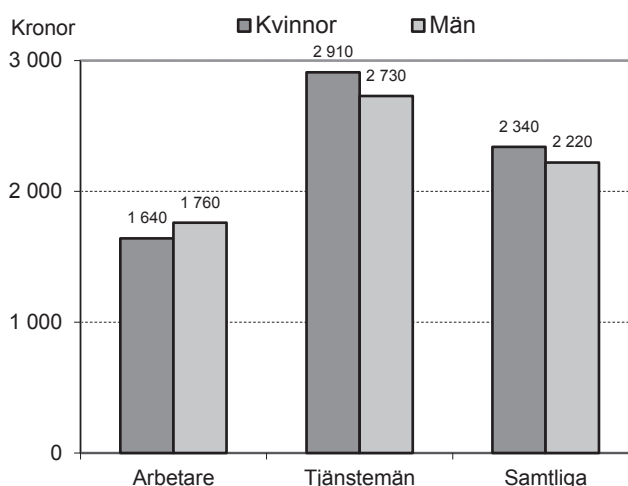
För samtliga anställda har ändå lönegapet mellan kvinnor och män minskat räknat i såväl relativa som absoluta tal. Det har inte hänt sedan år 2007-2008 (se kapitel 3 Kvinnor och män).

Följande avsnitt visar att det är relativt höga löneökningar inom kvinnodominerade yrken i offentlig sektor som ligger bakom minskningen.

Diagram 2.5a Löneökning efter klass och kön år 2015-2017. Procent

Diagram 2.5b Löneökning efter klass och kön år 2015-2017. Kronor

Privat och offentlig sektor

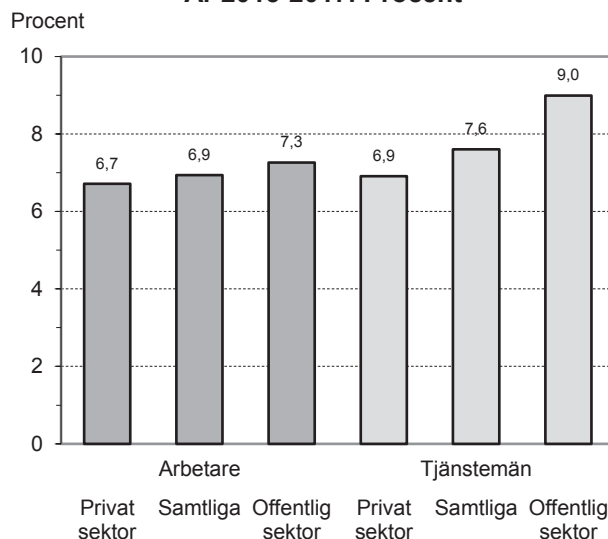
En uppdelning av de anställda på privat och offentlig sektor visar att lönerna ökat mest inom offentlig sektor år 2015-2017. För samtliga anställda ökade medellönen med 8,5 procent i offentlig sektor jämfört med 6,9 procent i privat sektor (se tabell 2.2). Det är dock främst bland tjänstemän som lönerna ökat mer i offentlig sektor.

Bland tjänstemän ökade lönerna med 9,0 procent i offentlig sektor och 6,9 procent i privat sektor, alltså drygt 2 procentenheter mer i offentlig sektor. Bland arbetare ökade lönerna med 7,3 procent i offentlig sektor och 6,8 procent i privat sektor, det vill säga en halv procentenhet mer i offentlig sektor (se diagram 2.6a och tabell 2.2).

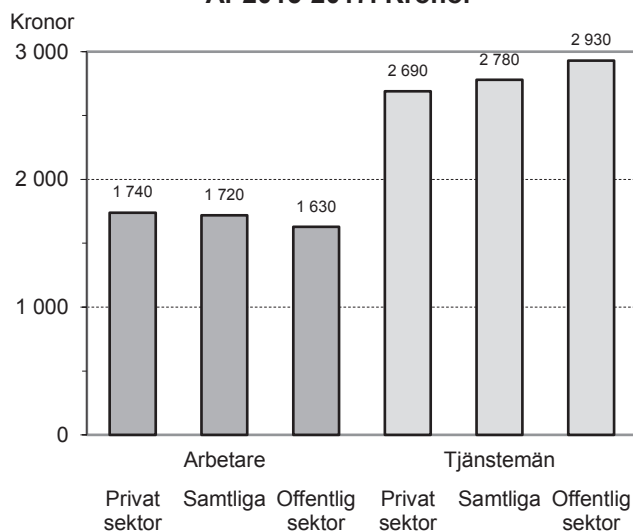
Även räknat i kronor ökade lönerna mest i offentlig sektor. Det gäller dock bara för tjänstemän då lönerna ökade med 2 930 kronor för tjänstemän i offentlig sektor och med 2 690 kronor i privat sektor. Det vill säga 240 kronor mer i offentlig sektor.

Bland arbetare ökade lönerna istället mer i privat sektor än i offentlig sektor räknat i kronor. I privat sektor ökade medellönen med 1 740 kronor och i offentlig sektor med 1 640 kronor, det vill säga 110 kronor mer i privat sektor (se diagram 2.6b och tabell 2.2).

Diagram 2.6a Löneökning efter klass och sektor År 2015-2017. Procent

Diagram 2.6b Löneökning efter klass och sektor År 2015-2017. Kronor

Mest till kvinnliga tjänstemän i offentlig sektor

Som framgått ovan så har lönerna ökat mer för kvinnor, tjänstemän och i offentlig sektor än för män, arbetare och i privat sektor de senaste tre åren. Följaktligen borde då kvinnliga tjänstemän i offentlig sektor vara vinnare i löneracet de tre senaste åren.

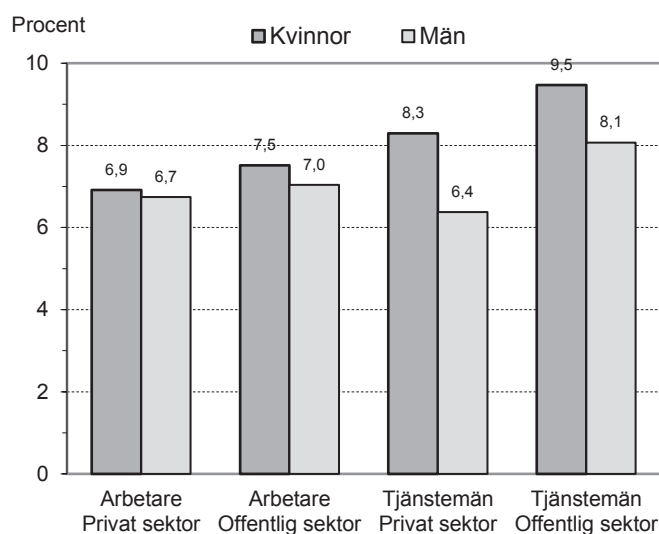
Och visst är det så för medellönen för just kvinnliga tjänstemän i offentlig sektor har ökat med 9,5 procent år 2015-2017. Det är 1,4 procentenhet mer än för manliga tjänstemän i offentlig sektor för vilka medellönen ökade med 8,1 procent.

Men även bland tjänstemän i privat sektor har lönerna ökat mer för kvinnor än för män, 8,3 respektive 6,4 procent, det vill säga 1,9 procentenheter mer för kvinnor.

Också bland arbetare har lönerna ökat mest för kvinnor i offentlig sektor, 7,5 procent. Det är en halv procentenhet högre än de 7,0 procent som lönerna för män i offentlig sektor ökade med.

Även bland arbetare i privat sektor ökade lönerna mer för kvinnor än för män år 2015-2017. Skillnaden var dock att betrakta som marginell då medellönen ökade med 6,9 procent för kvinnor och med 6,7 procent för män, alltså 0,2 procentenheter mer för kvinnor (se diagram 2.7 och tabell 2.2).

**Diagram 2.7 Löneökning efter klass, kön och sektor
År 2015-2017. Procent**

Tabell 2.2 Löneökning efter klass o sektor. År 2015-2017

	Procent			Kronor		
	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga						
Män	6,8	6,7	6,7	1 760	2 730	2 220
Kvinnor	7,2	8,8	8,2	1 640	2 910	2 340
Samtliga	6,9	7,6	7,3	1 720	2 780	2 260
Privat sektor						
Män	6,7	6,4	6,5	1 780	2 690	2 170
Kvinnor	6,9	8,3	7,8	1 610	2 850	2 250
Samtliga	6,8	6,9	6,9	1 740	2 690	2 180
Offentlig sektor						
Män	7,0	8,1	7,8	1 600	2 860	2 440
Kvinnor	7,5	9,5	8,8	1 680	2 970	2 460
Samtliga	7,3	9,0	8,5	1 630	2 930	2 430

Lärare, socialsekreterare och sjuksköterskor i topp

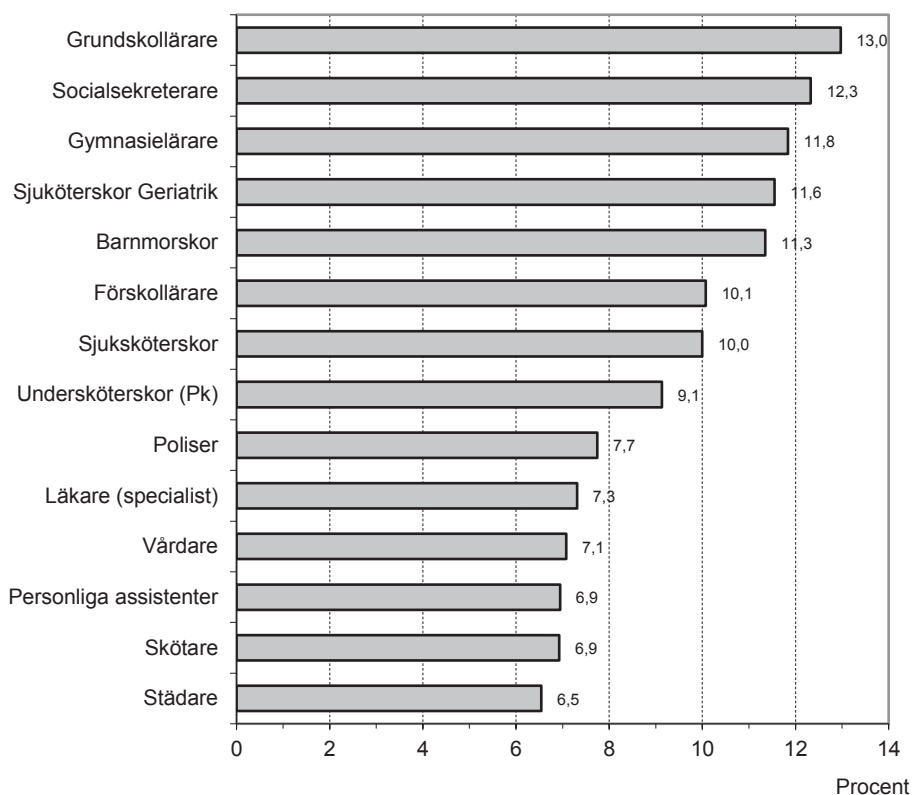
En närmare granskning av hur lönerna ökat i offentlig sektor visar att det främst är för lärare, socialsekreterare och sjuksköterskor som lönerna ökat år 2015-2017.

Mest har lönerna ökat för grundskolelärare, 13,0 procent, socialsekreterare, 12,3 procent, gymnasielärare, 11,8 procent, sjuksköterskor (geriatrik), 11,6 procent, och barnmorskor, 11,3 procent. För sjuksköterskor (grundutbildade) och förskollärare ökade medellönen med drygt 10 procent (se diagram 2.8 och tabell 2.3).

För anställda med arbetaryrken har lönerna ökat mest för undersköterskor. För den största gruppen undersköterskor, de inom kommunal hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende, har lönerna ökat med 9,1 procent.

För övriga arbetare i offentlig sektor var det oftast lägre nivåer som gällde och för exempelvis vårdare, skötare och städare ökade lönerna med mellan 6,5–7,1 procent år 2015–2017.

Diagram 2.8 Löneökning efter yrke år 2015-2017

Lönerna har alltså ökat mest för tjänstemän inom ett antal yrken i kommun och landsting. Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän i offentlig sektor har därmed ökat från 10 100 till 11 400 kronor, eller från 45 till 47 procent, högre lön för tjänstemän år 2015–2017.

Lönegapet mellan kvinnor och män har dock *minskat* i offentlig sektor då det främst var i kvinnodominerade yrken som lönerna ökat. Lönegapet mellan kvinnor och män i offentlig sektor har minskat från 4 000 till 3 400 kronor, eller från 15 till 11 procent, år 2015–2017.

Det bör dock noteras att även förändring av andelen kvinnor och män i olika yrken bidragit till att minska lönegapet mellan kvinnor och män. Bland annat har andelen kvinnor med arbetaryrken i offentlig sektor minskat från 79 till 77 procent medan andelen kvinnor med tjänstemannayrken ökat från 71 till 72 procent år 2015–2017.

De senaste årens lönebildning i offentlig sektor har alltså påverkat löneskillnaderna efter såväl klass som kön, om än i olika riktning. Detta kan till stor del förklaras med lärarlyftet, bristyrken och Kommunal som var och en gav extra löneökning till vissa grupper. Lärarlyftet gav höjda lärarlöner delvis finansierat av staten. Bristyrken pressade upp lönerna för bland annat socialsekreterare och sjuksköterskor och fackföreningen Kommunal förhandlade fram extra löneökning för undersköterskor innevarande avtalsperiod.

Tabell 2.3 Månadslön och löneökning för yrken i offentlig sektor* år 2015-2017

Yrke och sektor*	Antal anställda	Andel kvinnor Procent	Månadslön år 2017	Löneökning år 2015-2017 Procent
2211 Specialistläkare (Lt)	16 900	48	73 400	7,3
2221 Grundutbildade sjuksköterskor (Lt)	30 800	89	30 800	10,0
2222 Bammorskor (Lt)	4 600	99	36 300	11,3
2227 Geriatriksjuksköterskor (Pk)	9 800	91	33 800	11,6
2330 Gymnasielärare (Pk)	20 900	58	35 900	11,8
2341 Grundskollärare (Pk)	87 500	75	33 100	13,0
2343 Förskollärare (Pk)	58 400	96	29 500	10,1
2661 Socialsekreterare (Pk)	18 400	86	32 800	12,3
3360 Poliser (St)	15 100	32	32 000	7,7
5321 Undersköterskor, hemtjänst, hem-sjukvård och äldreboende (Pk)	110 400	92	25 100	9,1
5323 Undersköterskor, vård- och specialavdelning (Lt)	30 000	91	25 000	8,2
5341 Skötare (Lt)	8 400	56	24 700	6,9
5342 Vårdare, boendestödjare (Pk)	49 800	75	24 200	7,1
5343 Personliga assistenter (Pk)	18 500	77	23 100	6,9
9111 Städare (Pk)	12 800	88	22 800	6,5

* Pk=Primärkommun, Lt=Landsting, St=Stat

Real löneutveckling

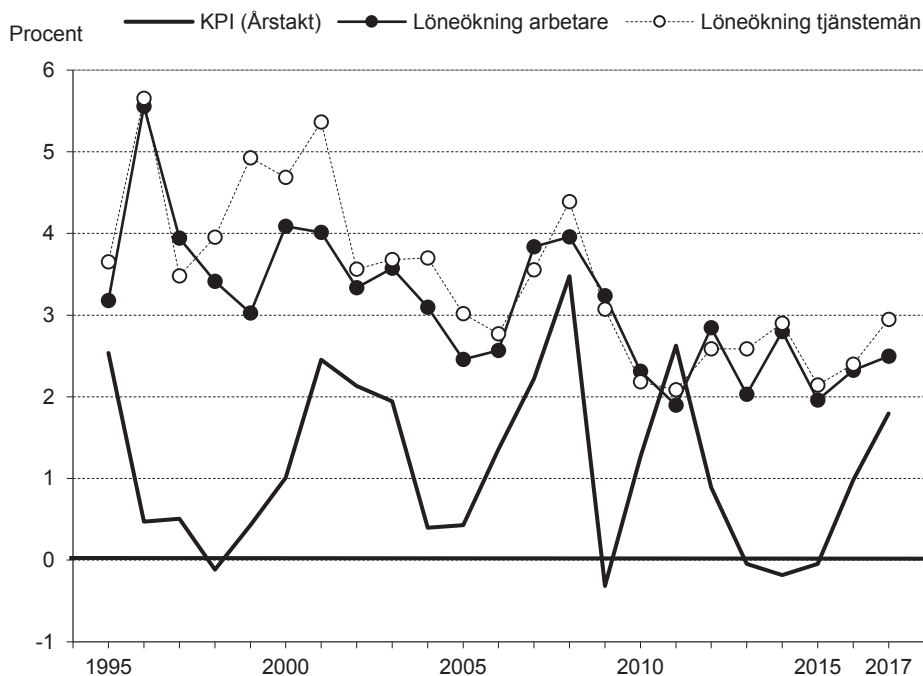
För att få en mer komplett bild av löneutvecklingen bör även inflationen beaktas. Därför redovisas här den så kallade reala löneutvecklingen, det vill säga nominell löneutveckling minus inflation. Inflationen är uppskattad enligt SCBs Konsumentprisindex (KPI).

År 2017 ökade konsumentpriserna med 1,8 procent enligt KPI samtidigt som lönerna ökade med i genomsnitt 2,8 procent för samtliga anställda. Lönerna ökade alltså med en procentenhet mer än vad priserna ökade och reallönerna ökade därav med i genomsnitt cirka 1,0 procent.

Fördelat på arbetare och tjänstemän så ökade reallönerna med 0,7 procent för arbetare och 1,2 procent för tjänstemän. Det vill säga knappt en halv procentenhet mer för tjänstemän.

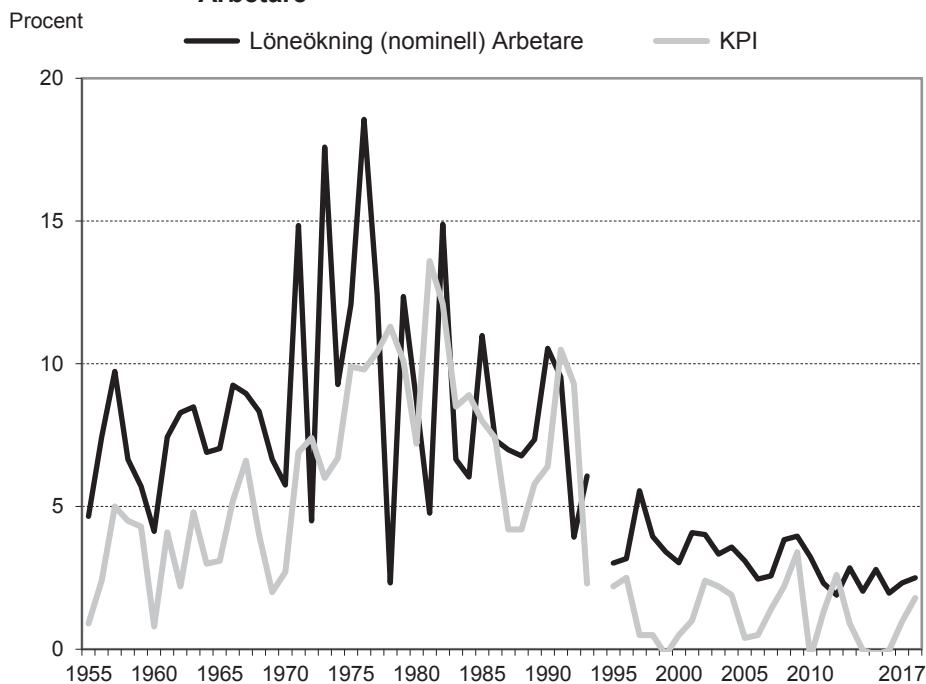
På 2000-talet har reallönerna ökat nästan alla år och total för samtliga anställda har reallönen ökat med cirka 33 procent. För arbetare har reallönen ökat med 30 procent och för tjänstemän med 35 procent år 2000–2017. I årstakt blir detta 1,7 procent per år för arbetare och 2,0 procent för tjänstemän (se diagram 2.8–2.10).

**Diagram 2.8 Löneökningstakt (nominell) och inflationstakt (KPI)
År 1995-2017***

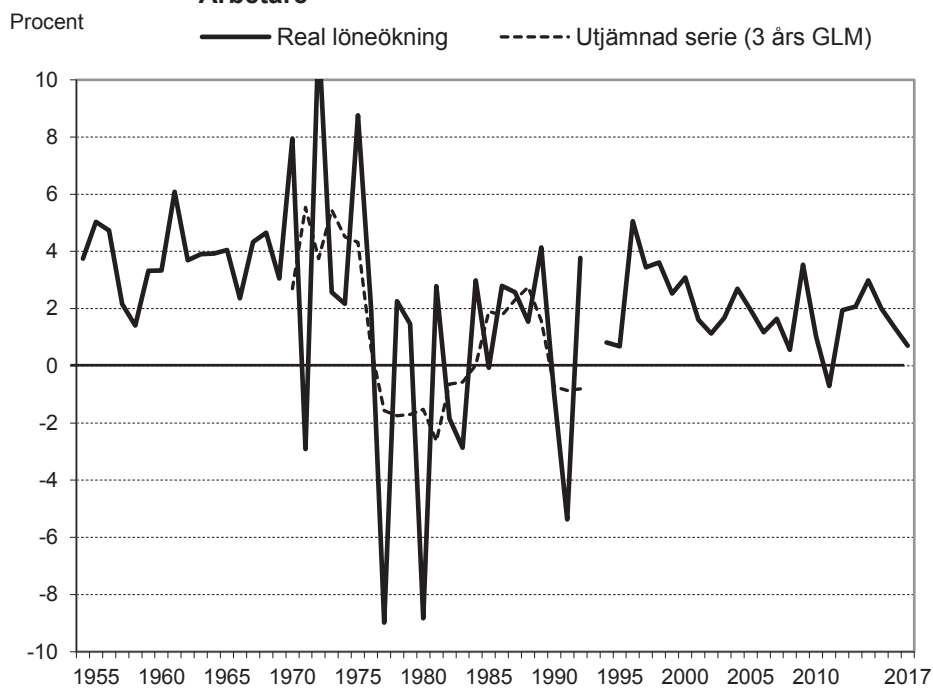

* År 1995-2017 gäller samtliga arbetare respektive tjänstemän enligt SCBs lönestrukturstatistik med undantag av år 2014 som gäller arbetare respektive tjänstemän i privat sektor enligt MIs konjunkturlöne-statistik. Detta på grund av byte av yrkeskodning i lönestrukturstatistiken år 2014.

**Diagram 2.9 Nominell löneökning och inflation enl KPI år 1954-2017*
Arbetare**

**Diagram 2.10 Real löneökning år 1954-2017*
Arbetare**

* År 1954-1992: Arbetare inom tillverkningsindustrin enligt LO-SAF-lönestatistik

* År 1994-2013: Samtliga arbetare enligt SCBs lönestrukturstatistik

* År 2014: Arbetare i privat sektor enligt MIs konjunkturlönestatistik

* År 2015-2017: Samtliga arbetare enligt SCBs lönestrukturstatistik

Löner år 1913-2017

Löneutvecklingen för en längre tidsperiod illustreras här med löneutvecklingen inom Gruv- och tillverkningsindustrin år 1913–2017.

År 1913 var medellönen för arbetare inom Gruv- och tillverkningsindustrin 42 öre i timmen. 104 år senare, år 2017, har lönen ökat till 175 kronor i timmen. I månadslön motsvarar det 85 kronor år 1913 och 29 800 kronor år 2017 (se diagram 2.11).

Löner år 1913-2017

Mätperiod: År 1913 är det första året som den officiella lönestatistiken publicerats i samlad form vilket därmed avgränsar mätperioden.

Population: Anställda inom Gruv- och tillverkningsindustri exklusive minderåriga.

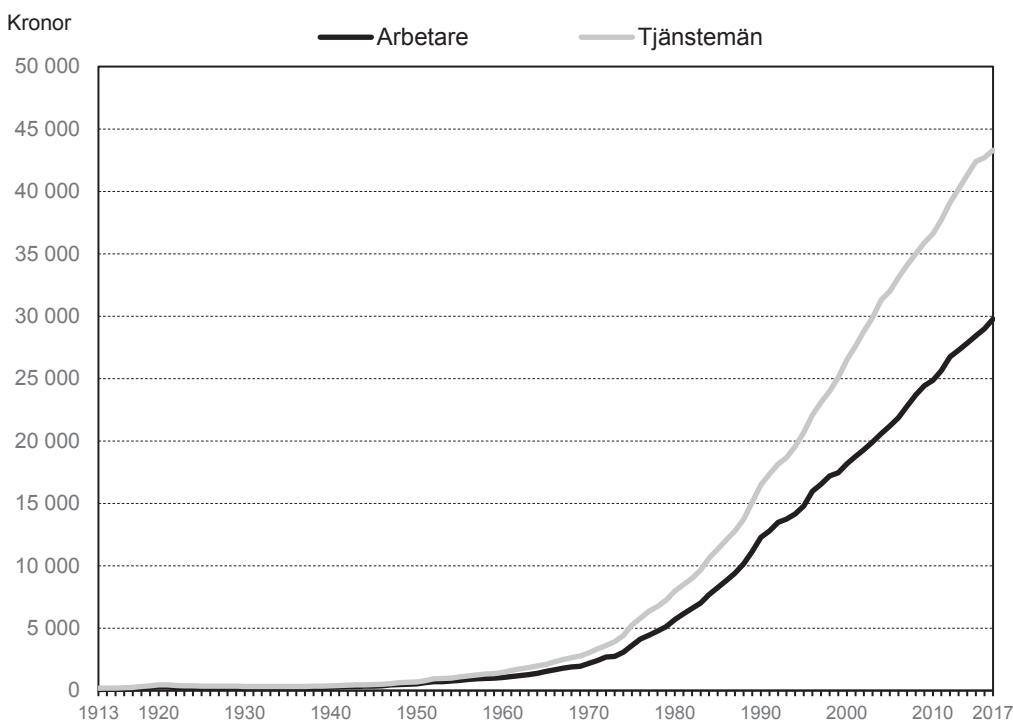
Lönebegrepp: Lön för arbetad tid inklusive rörliga lönetillägg (ob-, skifttillägg m.fl.).

Källa: Statistiska centralbyrån, Socialstyrelsen samt egna beräkningar

För en tjänsteman inom Gruv- och tillverkningsindustrin var månadslönen i genomsnitt 186 kronor år 1913 och 43 300 kronor år 2017.

En krona var dock betydligt mer värd år 1913 än idag, närmare bestämt 47 gånger mer enligt Statistiska centralbyråns konsumentprisindex (KPI). Det innebär att en viss vara som kostade en krona år 1913 kostar 47 kronor år 2017. För att göra lönerna jämförbara med prisutvecklingen över tid så bör lönerna räknats om till fasta priser, det vill säga till 2017 års prisnivå.

Diagram 2.11 Månadslön för arbetare och tjänstemän inom Gruv- och tillverkningsindustri år 1913-2017

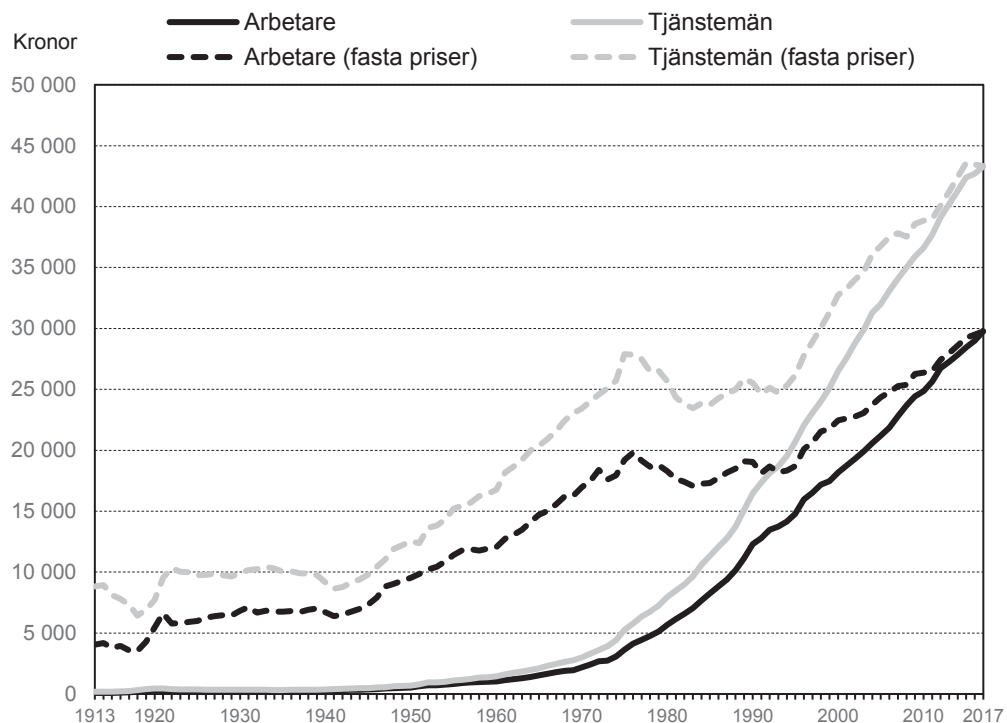
I diagram 2.12 redovisas genomsnittlig månadslön för arbetare och tjänstemän år 1913-2017 i såväl löpande som fasta (2017 års) priser.

I löpande priser var alltså månadslönen för en industriarbetare 85 kronor år 1913. Omräknat till 2017 års penningvärde motsvarar det 4 052 kronor. Timlönen på 42 öre år 1913 motsvaras av 19,70 kronor. För tjänstemän motsvarar 1913 års månadslön på 186 kronor av 8 836 kronor i fasta priser.

Räknas lönerna för samtliga år om till 2017 års priser framträder inte bara högre lönenivåer utan även en helt annan utveckling över tid där perioder med relativt stabil uppgång varvas med mer instabila perioder där lönerna tidvis minskade.

I mätperiodens början, år 1913, var Sverige mitt uppe i en industriell expansion och när första världskriget bröt ut år 1914 uppstod brist på arbetskraft och lönerna steg kraftigt. Priserna ökade dock ännu mer och reallönerna minskade. Införandet av 48 timmars arbetsvecka och en restriktiv penningpolitik fick dock lönerna att skjuta i höjden och på endast två år, år 1918-1920, ökade reallönen med drygt 50 procent för arbetarna.

Diagram 2.12 Månadslön för arbetare och tjänstemän inom industrin år 1913-2017
Löpande och fasta (2017 års) priser

Ekonomisk kris i början av 1920-talet medförde att lönerna minskade såväl nominellt som reallt. Lönerna stabiliserade sig dock efter något år runt 220 kronor i månaden för arbetare och runt 340 kronor för tjänstemän, vilket motsvarar drygt 6 000 resp. 9 500 kronor i 2017 års priser. Lönerna låg där- efter ungefär på den nivån i nästan 20 år, fram till andra världskriget.

Sverige klarade sig lindrigt undan andra världskriget och när kriget tog slut år 1945 var industri och infrastruktur intakt och redo för full produktion när resten av Europa skulle återuppbyggas. Det lade grunden till en nästan 30 år lång period av stark ekonomisk tillväxt.

Även fackföreningsrörelsen växte sig stark dessa år och de anställda fick stor del av den ekonomiska tillväxten. Månadslönen för en industriarbetare steg från 364 kronor år 1945 till 2 182 kronor år 1970. I 2017 års priser mot- svaras detta av att reallönen ökade från 7 200 till 16 700 kronor år 1945– 1970. En ökning med 130 procent, eller 3,4 procent per år i 25 års tid.

Oljekrisen år 1973 innebar slutet på efterkrigstidens långa ekonomiska upp- gång och följdes av närmare 20 års inflationsekonomi där både löner och priser ökade kraftigt. Det medförde att reallönerna stagnerade och i fasta priser var lönerna på samma nivå år 1995 som år 1975, cirka 18 500 kronor i 2017 års priser. Detta trots att lönerna nominellt ökade med drygt 300 procent, från 3 621 till 14 800 kronor år 1975–1995.

År 1990 utbröt den så kallade 90-talskrisen. Sverige lämnade den fasta kronkursen och riksbanken satte ett inflationsmål på 2 procent per år som gäller än idag. Inflationen har dock sällan nått upp till 2 procent utan har i genomsnitt varit cirka 1,1 procent per år de senaste 20 åren. Samtidigt har lönerna ökat med cirka 3,0 procent i årstakt för arbetare och cirka 3,2 procent för tjänstemän. Reallönerna har därmed ökat med cirka 2 procent för arbetare och cirka 2,2 procent för tjänstemän per år 1997-2017.

Lönegapet lika stort idag som på 1930-talet

Lönerna har alltid varit högre för tjänstemän än för arbetare. För drygt 100 år sedan, år 1913, var dock lönegapet betydligt större än idag och inom Gruv- och tillverkningsindustrin var medellönen 118 procent högre för tjänstemän än för arbetare.

Därefter minskade lönegapet i rask takt och i mitten av 1930-talet hade det mer än halverats till cirka 50 procent. Detta förklarades till stor del av införandet av 48 timmars arbetsvecka men även av periodvis stor efterfrågan på arbetskraft inom industrin.

Andra världskriget, och den långvarigt höga ekonomiska tillväxt som följde, medförde att lönegapet minskade ytterligare. Vid krigsslutet år 1945 hade det minskat till 33 procent och den nivån fortsatte att gälla till mitten av 1950-talet. Då var den mest akuta bristen på industriarbetare över och lönegapet ökade till 40-45 procent under 1960- och 1970-talen.

Under 1980-talets inflationsekonomi ökade de nominella lönerna kraftigt i antal kronor för både arbetare och tjänstemän och lönegapet minskade återigen till 34 procent år 1990, det vill säga nästan ner till 1945 års nivå.

På 1990-talet medförde en ny ekonomisk kris att arbetslösheten tredubblades på kort tid. Det var dock främst arbetare som blev arbetslösa och arbetarna fick därmed även svårt att hålla jämna steg med tjänstemännen i löneutvecklingen och lönegapet ökade snabbt till 50 procent i början av 2000-talet. Därefter stabiliserades lönegapet strax under 50 procent (se diagram 2.13 och 2.14).

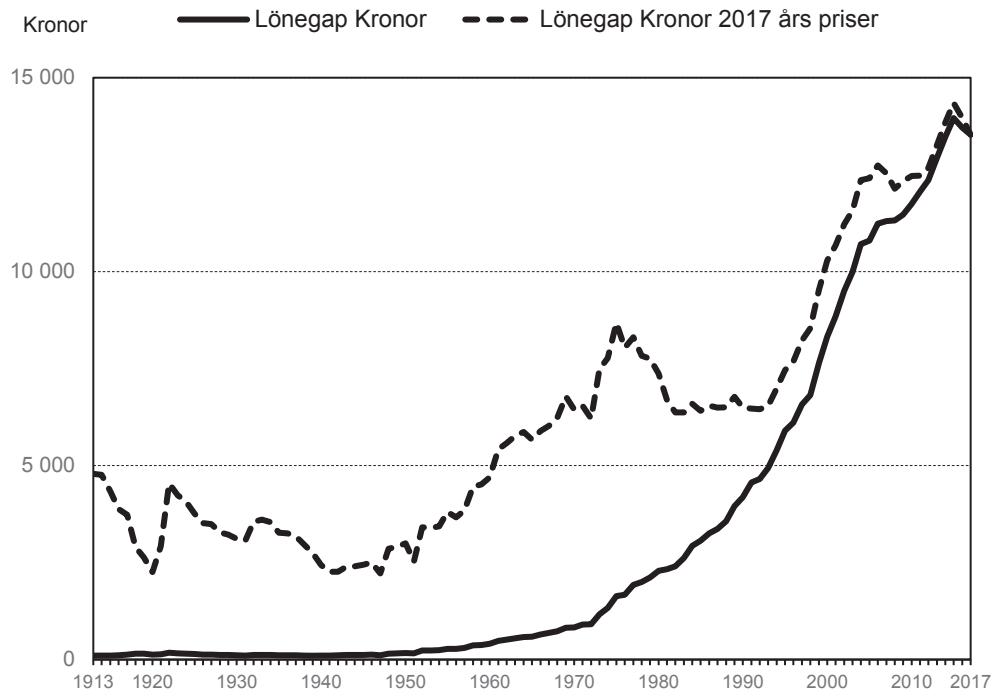
Det senaste året, år 2017, minskade dock lönegapet med drygt en procentenhet ner till 45 procent inom industrin. Däremot var lönegapet oförändrat, 48 procent, för samtliga anställda. Den relativt stora minskningen av lönegapet inom industrin förklaras av att medellönen (lön för arbetad tid) för tjänstemän inom industrin endast ökade med 1,4 procent år 2017 medan medellönen för arbetare inom industrin ökade med 2,7 procent. Det kan misstänkas att den låga löneökningen för tjänstemän inom industrin är en underskattning orsakad av statistisk osäkerhet och att minskningen av lönegapet därmed bara är tillfällig. Lämpligen inväntas nästa års lönestatistik, gällande år 2018, för att bringa klarhet om detta.

Industrin vs samtliga sektorer

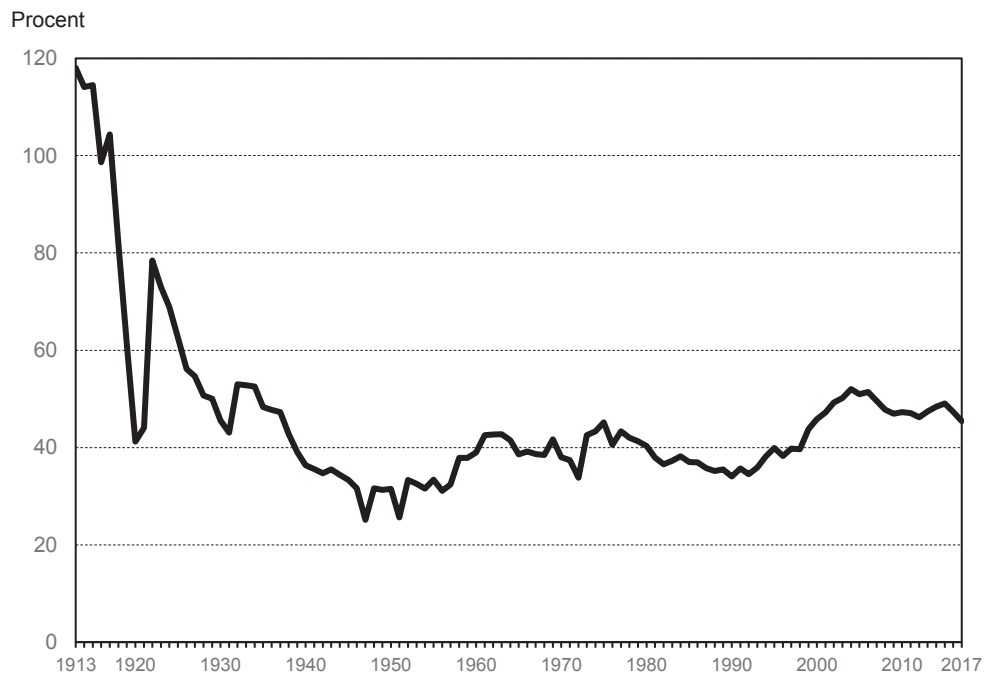
Löneutvecklingen år 1913-2017 enligt detta avsnitt gäller enbart anställda inom Gruv- och tillverkningsindustrin. En jämförelse av löneutvecklingen inom Gruv- och tillverkningsindustrin med löneutvecklingen för samtliga anställda i samtliga sektorer år 1994-2014, redovisad i Lönerapport år 2014 (LO 2015), visar dock att löneutveckling för anställda inom Gruv- och tillverkningsindustrin troligen överensstämmer väl med löneutvecklingen för samtliga anställda i samtliga sektorer hela perioden 1913-2017, såväl för arbetare som för tjänstemän.

**Diagram 2.13 Lönegap i kronor mellan arbetare och tjänstemän inom industrin
År 1913-2017 i löpande och fasta (2017 års) priser**

**Diagram 2.14 Lönegap i procent mellan arbetare och tjänstemän inom industrin
År 1913-2017**

Sammanfattning av kapitel 2

År 2015-2017 ökade medellönen med 7,3 procent för samtliga anställda. För arbetare ökade medellönen med 6,9 procent och för tjänstemän med 7,6 procent. I kronor motsvara det 1 720 kronor för arbetare och 2 780 kronor för tjänstemän.

Lönerna har ökat mer för kvinnor än för män år 2015–2017 bland både arbetare och tjänstemän. Lönegapet har därmed minskat påtagligt. Det har dock minskat mest bland tjänstemän då det är i kvinnodominerade tjänstemannyrken i offentlig sektor som lönerna ökat mest.

På 2000-talet, år 2000–2017, har medellönen för samtliga anställda ökat från 19 900 till 33 000 kronor. En ökning med 13 100 kronor, eller 66 procent. För arbetarna har medellönen ökat med 10 200 kronor, 62 procent, från 16 300 till 26 500 kronor och för tjänstemän med 16 500 kronor, 73 procent, från 22 800 till 39 300 kronor. Medellönen har därmed ökat med 6 400 kronor, tio procentenheter, mer för tjänstemän än för arbetare.

Reallönerna har ökat nästan varje år på 2000-talet. Totalt har reallönen ökat med 30 procent för arbetare och 35 procent för tjänstemän år 2000–2017.

De senaste 105 åren, år 1913-2017, har reallönerna sjudubblats. År 1913 var medellönen för industriarbetare 85 kronor i månaden, eller 4 050 kronor räknat i fasta priser (2017 års). År 2017 var medellönen 29 800 kronor (lön för arbetad tid). Reallön och köpkraft har därmed ökat drygt sju gånger.

3

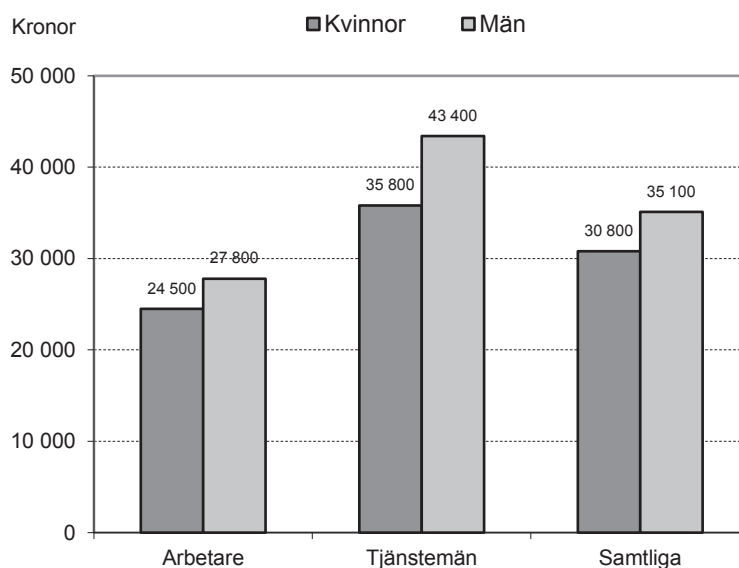
Kvinnor och män

Den genomsnittliga månadslönen för kvinnor var 30 800 kronor och för män 35 100 kronor år 2017. Medellönen för kvinnor var därmed 4 300 kronor lägre än för män. Räknat i procent motsvaras detta av att medellönen för kvinnor var 88 procent av medellönen för män.

Fördelat på arbetare och tjänstemän så var löneskillnaden mellan kvinnor och män mindre bland arbetare än bland tjänstemän. Bland arbetare var medellönen för kvinnor 24 500 kronor och för män 27 800 kronor, det vill säga 3 300 kronor högre för män. I procent motsvarade kvinnors medellön 88 procent av medellönen för män bland arbetare.

Bland tjänstemän var medellönen för kvinnor 35 800 kronor och för män 43 400 kronor, en skillnad på 7 600 kronor till männens favör. Räknat i procent motsvarade kvinnornas medellön 82 procent av mäns medellön bland tjänstemän (se diagram 3.1 och tabell 3.1).

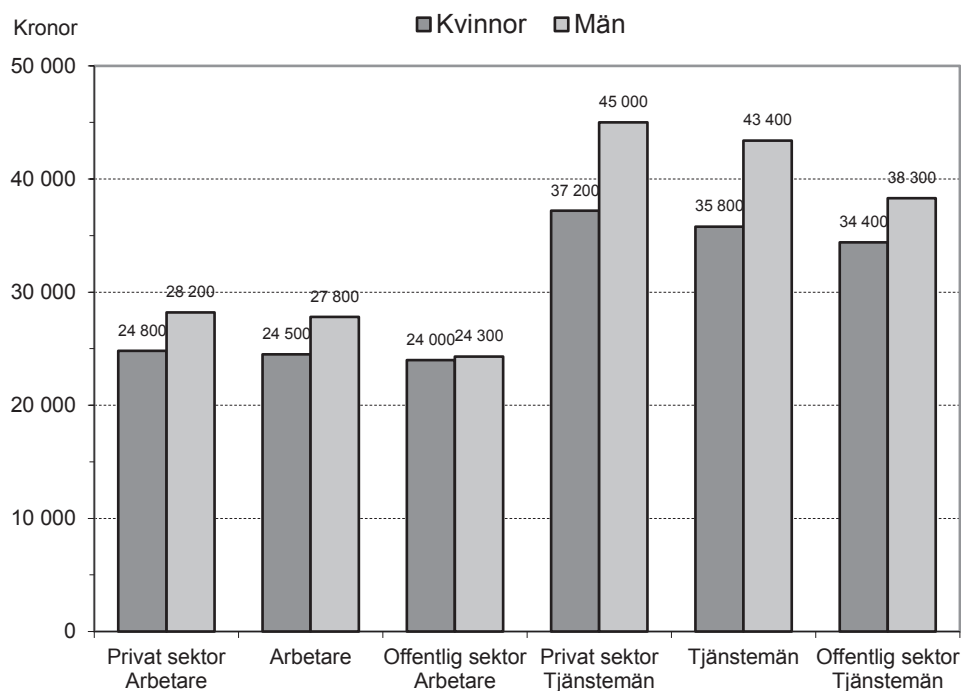
Diagram 3.1 Genomsnittlig månadslön efter klass och kön år 2017

Löneskillnaden mellan kvinnor och män var mindre i offentlig sektor än i privat sektor. Bland arbetare var medellönen 300 kronor lägre för kvinnor än för män i offentlig sektor jämfört med 3 400 kronor lägre i privat sektor. Räknat i procent motsvaras detta av att kvinnors medellön var 99 procent av männens medellön i offentlig sektor och 88 procent i privat sektor.

Även bland tjänstemän var löneskillnaden mellan kvinnor och män mindre i offentlig sektor än i privat sektor. I offentlig sektor var medellönen 3 900 kronor lägre för kvinnor än för män jämfört med 7 800 kronor i privat sektor. I procent motsvarade kvinnors medellön 90 procent av medellönen för män i offentlig sektor och 83 procent i privat sektor (se diagram 3.2 och tabell 3.1).

Diagram 3.2 Genomsnittlig månadslön efter klass, kön och sektor år 2017

Tabell 3.1 Månadslön för kvinnor och män år 2017 samt kvinnors lön i procent av mäns lön - med och utan standardvägning efter yrke

	Arbetare				Tjänstemän				Samtliga anställda			
	Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön		Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön		Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön	
			Ej stand. vägt	Stand. vägt *			Ej stand. vägt	Stand. vägt *			Ej stand. vägt	Stand. vägt *
Samtliga sektorer	24 500	27 800	88	98	35 800	43 400	82	95	30 800	35 100	88	96
Privat sektor	24 800	28 200	88	96	37 200	45 000	83	92	31 300	35 400	88	94
Offentlig sektor	24 000	24 300	99	103	34 400	38 300	90	99	30 300	33 600	90	100
Därav: Stat	24 900	26 700	93	98	36 100	39 600	91	96	35 400	37 400	95	96
Kommun	23 900	24 100	99	103	33 100	34 000	97	102	28 400	29 300	97	102
Landsting	24 800	24 200	102	103	35 900	46 500	77	98	33 200	41 000	81	99

Standardvägda löner

Löneskillnaden mellan kvinnor och män förklaras till stor del av att kvinnor och män mestadels arbetar inom olika yrken och att lönerna varierar mellan dessa yrken. Ett sätt att ta hänsyn till detta vid jämförelse av kvinnors och mäns löner är att använda så kallad standardvägning. Standardvägning innebär i korthet att medellöner beräknas med antagande om att antalet kvinnor och män är lika många inom varje yrkesgrupp.

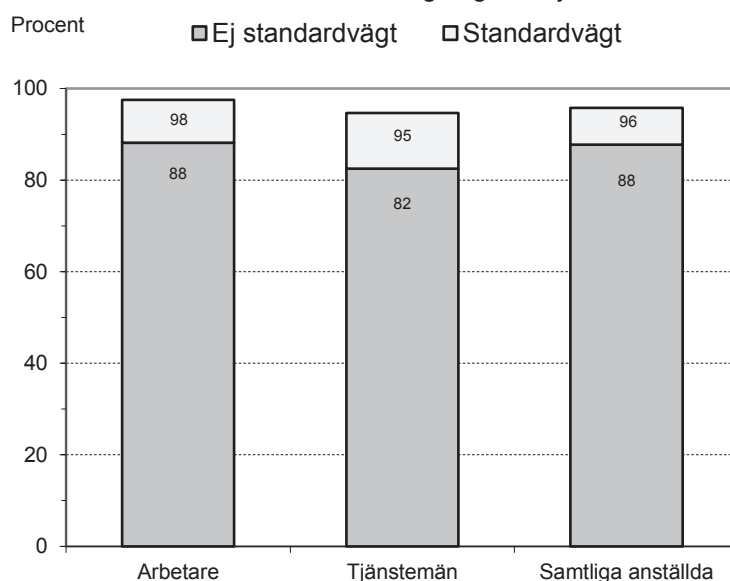
Standardvägning efter yrke medför att kvinnors medellön i procent av mäns medellön ökar från 88 procent till 96 procent bland samtliga anställda. Standardvägning minskar alltså löneskillnaden mellan kvinnor och män påtagligt, dock i olika grad för arbetare och tjänstemän liksom för privat och offentlig sektor.

Bland arbetare medför standardvägning att löneskillnaden nästan försvinner helt då kvinnors lön i procent av mäns lön ökar från 88 procent till 98 procent. Inom offentlig sektor blir den standardvägda medellönen för kvinnor till och med högre, 103 procent, än den för män. Inom privat sektor stannar den dock på 96 procent

Även bland tjänstemän minskar standardvägning löneskillnaden. För samtliga tjänstemän ökar kvinnors lön i procent av mäns lön från 82 till 95 procent. I offentlig sektor ökar den från 90 till 99 procent och i privat sektor från 83 till 92 procent (se diagram 3.3 och tabell 3.1).

Diagram 3.3 Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2017

Med och utan standardvägning efter yrke

Andel kvinnor och medellön efter sektor

De betydligt mindre löneskillnader som framträder när standardvägning används förklaras av att lönerna oftast inte skiljer sig nämnvärt mellan kvinnor och män *inom samma yrke*. Inom några yrken är medellönen till och med högre för kvinnor än för män, exempelvis grundskolelärare, vårdbiträden och städare.

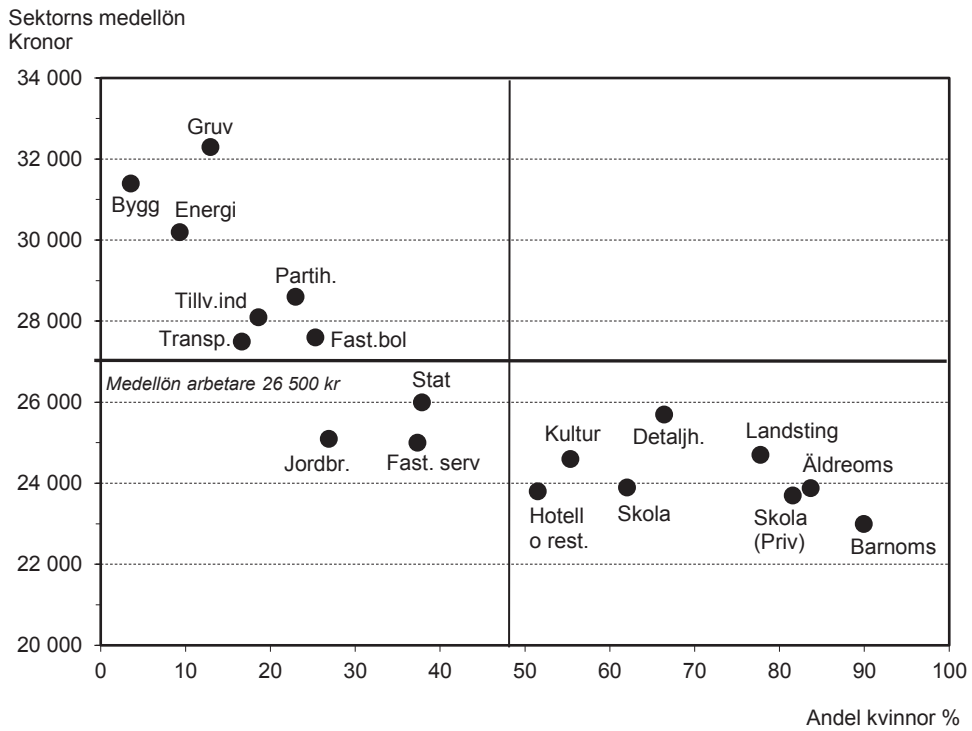
Ändå kvarstår det faktum att medellönen för kvinnor endast var 88 procent av medellönen för män. Förklaringen till detta ligger i kombinationen av en könssegregerad arbetsmarknad och stora löneskillnader *mellan* olika yrken och sektorer. Det vill säga att kvinnor och män i huvudsak arbetar inom olika yrken och sektorer plus att medellönen nästan alltid är lägre inom de yrken som domineras av kvinnor.

Detta kan även uttryckas med att ju *större* andel kvinnor en sektor innehåller desto *lägre* är sektorns medellön (relativlön). Detta framgår av diagram 3.4 och 3.5 som visar sambandet mellan andel kvinnor och medellön för arbetare och tjänstemän inom olika sektorer.

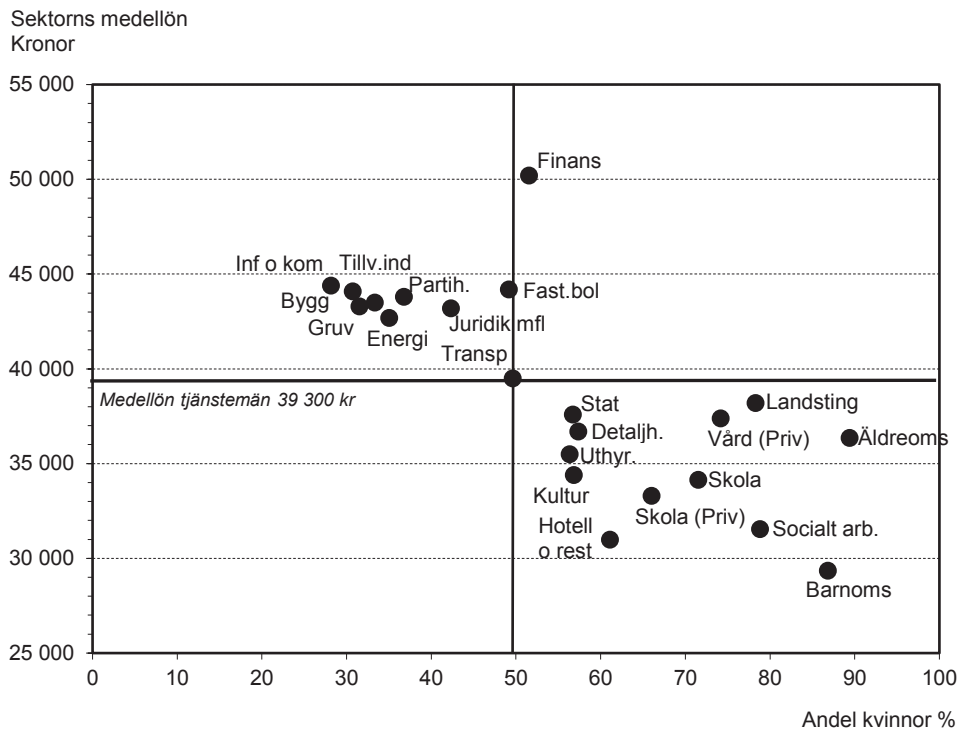
Sambandet är tydligast bland arbetare då samtliga sektorer med mer än 50 procent kvinnor alla hade medellöner som är lägre än medellönen för samtliga arbetare (observationerna i nedre högra delen av diagram 3.4). Flertalet av de mansdominerade sektorerna hade däremot medellöner som är högre än medellönen för samtliga arbetare.

Även bland tjänstemän är sambandet mellan kön och lön tydligt (se diagram 3.5). Sektorn Kreditinstitut och försäkringsbolag (Finans) avviker dock genom att mer än 50 procent var kvinnor samtidigt som medellönen var den högsta. En närmare granskning av sektorn visar dock att det främst är männen i sektorn som har hög medellön, 58 100 kronor, vilket drar upp genomsnittet för hela sektorn. Medellönen för kvinnor i sektorn stannar på 42 800 kronor (se bilaga 2).

Diagram 3.4 Medellön och andel kvinnor efter sektor år 2017. Arbetare

Diagram 3.5 Medellön och andel kvinnor efter sektor år 2017. Tjänstemän

Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2000–2017

Utvecklingen av löneskillnaden mellan kvinnor och män i termer av kvinnors medellön i procent av mäns medellön visar att kvinnors medellön ökat räknat i procent av männens medellön år 2000–2017. Löneskillnaden mellan kvinnor och män har alltså minskat. Det gäller dock främst bland tjänstemän. Bland arbetare tycks utvecklingen ha stagnerat de senaste åtta åren.

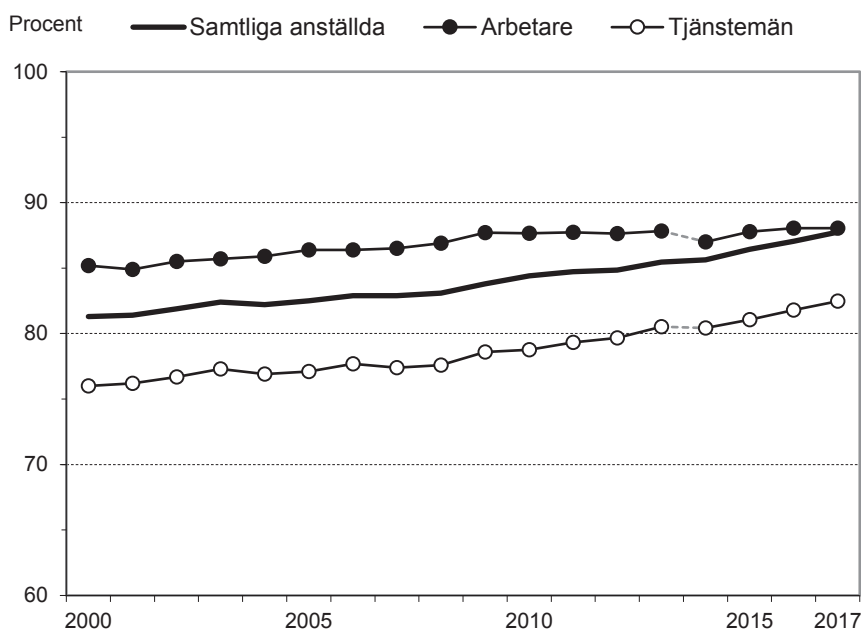
Bland samtliga anställda har kvinnors medellön i procent av mäns medellön ökat från 81 till 88 procent år 2000–2017. Kvinnors lön i procent av mäns lön har alltså ökat med sju procentenheter på 2000-talet.

Bland arbetare har kvinnors lön i procent av mäns lön ökat från 85 till 88 procent och bland tjänstemän från 76 till 82 procent år 2000–2017. Kvinnors lön i procent av mäns lön har därmed ökat med knappt tre procentenheter bland arbetare och med drygt sex procentenheter bland tjänstemän (se diagram 3.6).

Lönerna har alltså jämnats ut bland såväl arbetare som tjänstemän på 2000-talet. Bland arbetare skedde utjämningen främst under åren 2000-2009. Därefter tycks dock utjämningen avstannat. Bland tjänstemän har däremot utjämningen pågått i relativt jämn takt hela mätperioden och löneskillnaden har minskat med knappt en halv procentenhet per år.

Notera att värdena före och efter år 2014 inte är fullt jämförbara på grund av att ny yrkeskodning (SSYK 2012) infördes i lönestatistiken år 2014.

Diagram 3.6 Kvinnors medellön i procent av mäns medellön efter klass år 2000–2017

Löner för kvinnor och män år 1913–2017

Arbetare inom Gruv- och tillverkningsindustrin

År 1913 var kvinnornas lön endast hälften, 53 procent, av männens lön bland arbetare inom Gruv- och tillverkningsindustrin. 104 år senare har löneskillnaden minskat till att kvinnors lön i genomsnitt är 93 procent av männens lön bland industriarbetare år 2017 (se diagram 3.7 och 3.8).

Minskningen av löneskillnaden mellan kvinnor och män har skett stegvis och främst i samband med tre händelser – rationaliseringen inom industrin efter första världskriget, arbetskraftsbristen efter andra världskriget och sloandet av kvinnolönerna på 1960-talet.

År 1913 var timlönen bland arbetare i genomsnitt 45 öre för män och 24 öre för kvinnor. Lönen var alltså endast hälften så hög för kvinnor som för män. På denna tid var det dock fullt legitimt att betala lägre lön till kvinnor och i kollektivavtalen angavs olika lön för kvinnor och män.

Under 1920-talet rationaliserades stora delar av industrin och en mängd arbeten skapades som bemannades med kvinnor. Dessutom expanderade flera branscher som främst sysselsatte kvinnor, exempelvis textil- och livsmedelsindustri, och kvinnornas lön ökade till drygt 60 procent av männens lön på 1930-talet.

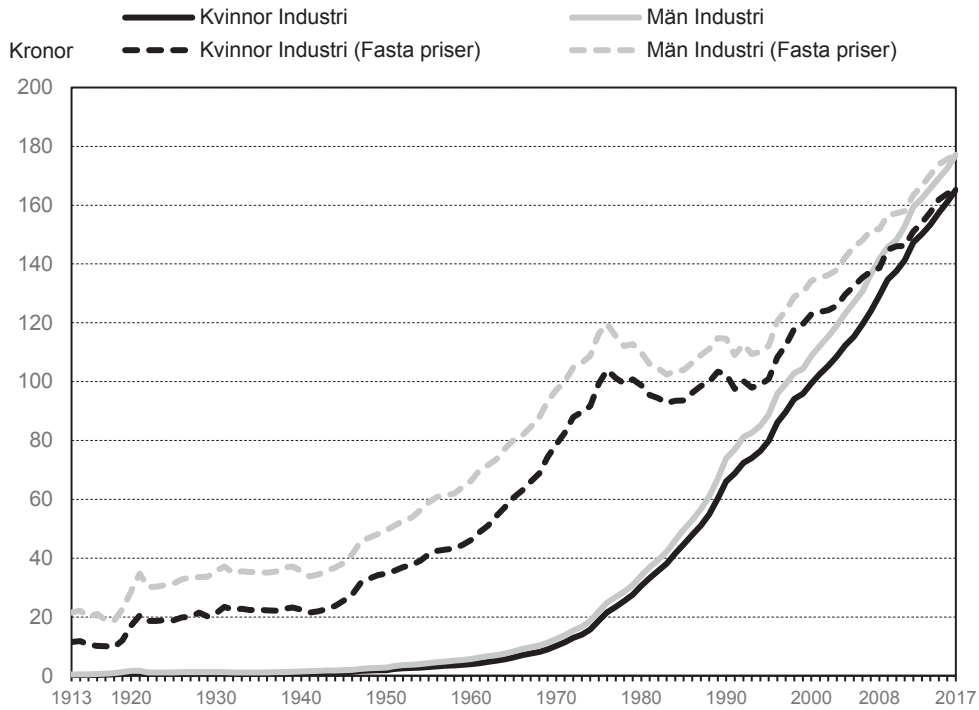
I slutet av 1940-talet tog kvinnornas löner ytterligare ett steg närmare männens i samband med den brist på arbetskraft som uppstod efter andra världskriget och kvinnornas löner ökade till cirka 70 procent av männens lön.

I början av 1960-talet träffar LO och SAF en överenskommelse om att ta bort kvinnolönerna i kollektivavtalen. Detta medförde en utjämning av lönerna och följande 20 år ökade kvinnors lön i procent av mäns lön från 70 till 90 procent år 1960-1980.

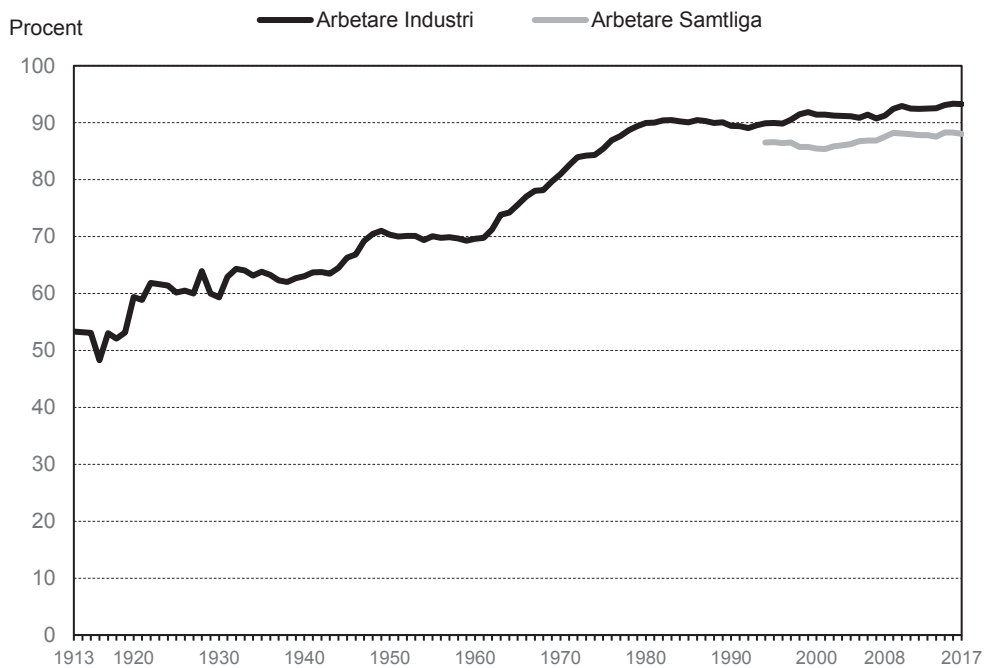
Att denna utjämning av lönerna blev så pass långvarig förklaras inte bara av att kvinnolönerna togs bort utan även av att offentlig sektor och privat tjänstesektor expanderade kraftigt vilket gjorde att allt fler kvinnor sysselsattes. Sysselsättningsgraden ökade raskt för kvinnor och nådde under 1980-talet samma nivå som för män.

Efter år 1980 avstannade dock utjämningen och kvinnors lön i procent av mäns lön planade ut runt 90 procent bland industriarbetare och de senaste 30 åren har kvinnors lön i procent av mäns lön ökat i långsam takt till 93 procent år 2017.

Diagram 3.7 Timlön för kvinnor och män år 1913–2017.
Arbetare inom industri. Löpande och fasta priser (2017 års)

Diagram 3.8 Kvinnors lön i procent av mäns lön år 1913–2017
Arbetare inom industri och samtliga sektorer

Tjänstemän inom Gruv- och tillverkningsindustrin

Löneskillnaden mellan kvinnor och män i Gruv- och tillverkningsindustrin har varit större bland tjänstemän än bland arbetare alla år perioden 1913–2017. Första halvan av 1900-talet var kvinnornas lön endast hälften, cirka 50 procent, av männens lön bland tjänstemän. Först på 1960-talet, i samband med att kvinnolönerna slopats i kollektivavtalen, inleddes en märkbar utjämning av lönerna även bland tjänstemän. Mellan år 1965-1980 ökade kvinnors lön i procent av mäns lön med cirka en procentenhet per år, från 53 procent år 1965 till 71 procent år 1980. Därefter avtog minskningstakten till cirka 0,4 procentenheter per år och med den takten har löneskillnaden fortsatt minska till 88 procent år 2017 (se diagram 3.9 och 3.10).

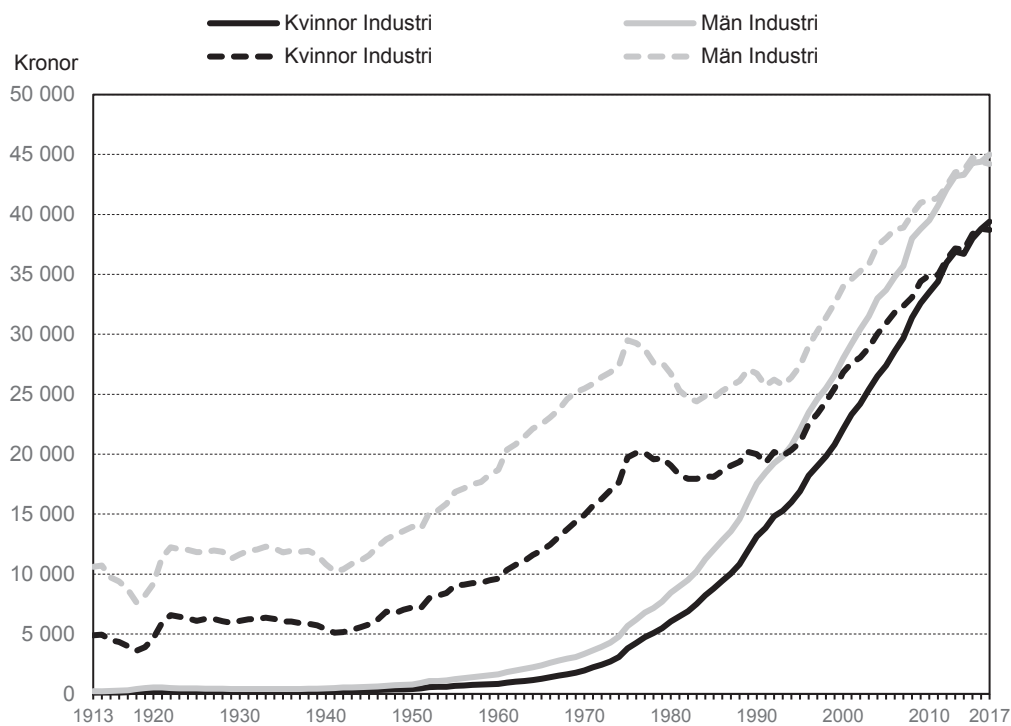
Löneutjämningen bland tjänstemän har alltså inte avstannat på samma sätt som bland arbetare utan fortsatt att minska de senaste 40 åren i en relativt stabil takt. Drivkraften bakom denna löneutjämning bland tjänstemän har troligen varit strukturellt betingad i den meningen att andelen kvinnor ökat inom en rad relativt högavlönade och mansdominerade yrken, som exempelvis jurister, ekonomer och läkare.

Bland arbetare går det i dagsläget inte att se någon liknade strukturell långsiktig förändring mellan manligt och kvinnligt dominerade yrken, vilket troligen är en stor del av förklaringen till varför löneutjämningen stagnerat bland arbetare inom såväl industrin som inom övriga sektorer.

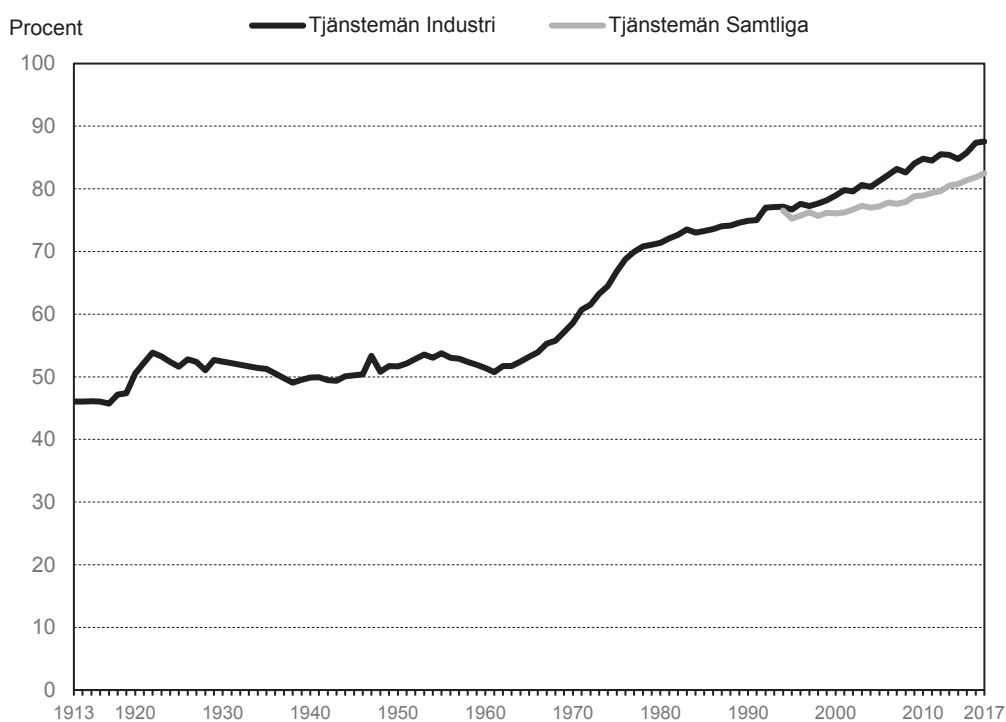
Tabell 3.7 Löner inom Gruv- och tillverkningsindustri efter klass och kön år 1913–2017
Källa: SCB samt egna beräkningar

År	Arbetare (exkl. minderåriga)			Tjänstemän					
	Timlön Kvinnor	Män	Samtliga	Månadslön Kvinnor	Män	Samtliga			
1920	1,0	1,6	1,5	200	340	310	270	540	450
1930	0,7	1,2	1,1	150	250	240	210	410	340
1940	0,9	1,5	1,3	190	300	270	230	450	370
1950	2	3	2,6	390	560	530	400	780	690
1960	4	6	5,4	760	1 100	1 040	850	1 650	1 450
1970	10	12	12	1 830	2 260	2 180	1 950	3 330	3 010
1980	31	34	33	5 210	5 790	5 680	6 030	8 440	7 960
1990	66	74	72	11 200	12 600	12 300	13 100	17 500	16 500
2000	99	109	107	16 900	18 500	18 200	22 100	28 000	26 500
2010	137	148	146	23 400	25 200	24 900	33 500	39 500	37 800
2017	165	177	175	28 100	30 100	29 800	39 400	45 000	43 300

Diagram 3.9 Månadslön för kvinnor och män år 1913–2017.
Tjänstemän inom industri. Löpande och fasta priser (2017 års)

Diagram 3.10 Kvinnors lön i procent av mäns lön år 1913–2017
Tjänstemän inom industri och samtliga sektorer

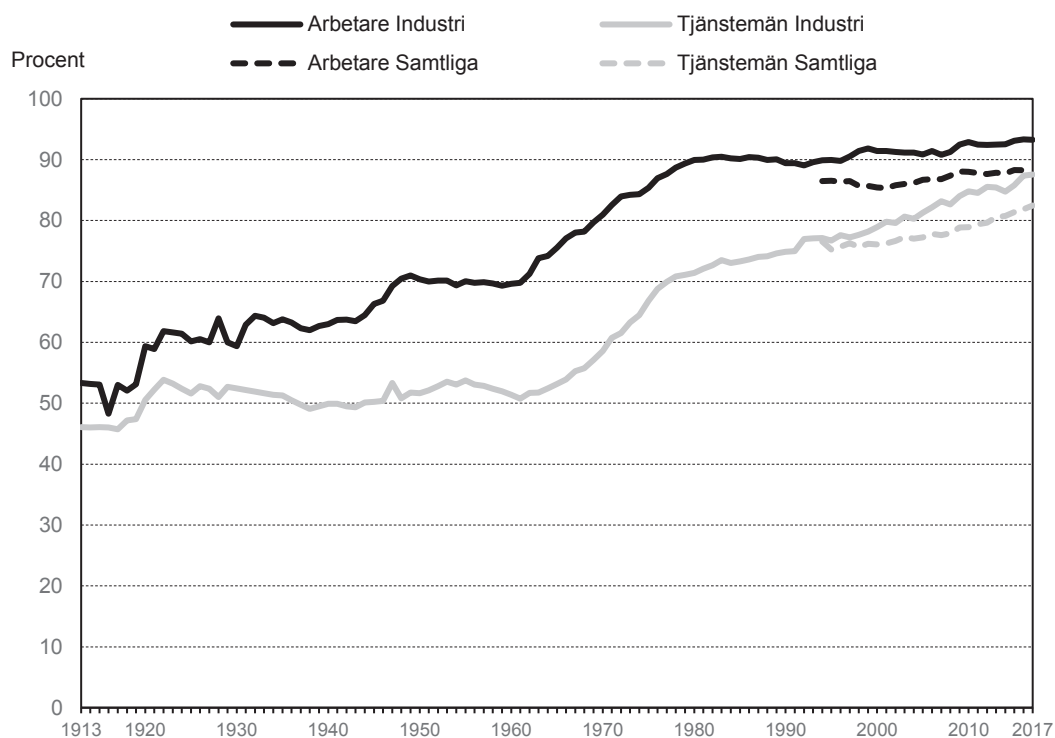

Tjänstemän närmar sig arbetarna

Som framgått ovan är löneskillnaden mellan kvinnor och män mindre bland arbetare än bland tjänstemän. De senaste 20 åren har dock löneskillnaden minskat i betydligt snabbare takt bland tjänstemän än bland arbetare och löneskillnaden mellan kvinnor och män bland tjänstemän närmar sig den som gäller för arbetare. Detta illustreras i diagram 3.11 där kurvan för kvinnors lön i procent av mäns lön bland tjänstemän inom industrin närmat sig kurvan för arbetare inom industrin underifrån de senaste 20 åren.

I diagram 3.11 redovisas även kvinnors lön i procent av mäns lön för arbetare och tjänstemän i samtliga sektorer (de två streckade kurvorna) för år 1995–2017. Även dessa två kurvor har närmat sig varandra märkbart.

Diagram 3.11 Kvinnors lön i procent av mäns lön år 1913–2017
Arbetare och tjänstemän inom industri och samtliga sektorer

Sammanfattning av kapitel 3

År 2017 var den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda kvinnor 4 300 kronor lägre än för män. Skillnaden var mindre bland arbetare, 3 300 kronor, medan den var större bland tjänstemän, 7 600 kronor. Räknat i procent motsvarade kvinnors lön 88 procent av männens lön bland samtliga anställda, 88 procent bland arbetare och 82 procent bland tjänstemän.

För drygt 100 år sedan, år 1913, var timlönen för kvinnliga arbetare inom industrin endast hälften, 53 procent, av timlönen för män. Därefter har den ökat stegvis till dagens 93 procent. Bland tjänstemän inom industrin har kvinnors lön i procent av mäns lön ökat från 46 till 88 procent år 1913–2017.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män minskade framförallt under 1960- och 1970-talet i samband med att kvinnolönerna togs bort i kollektivavtalen. Utjämnningen avtog dock på 1980-talet och därefter har löneskillnaden endast minskat marginellt bland arbetare medan den fortsatt minska i relativt stabil takt bland tjänstemännen.

En förklaring till dagens löneskillnad mellan kvinnor och män är att arbetsmarknaden är könssegregerad. Det vill säga att de flesta yrken och sektorer domineras i antal av antingen kvinnor eller män och att lönerna systematiskt är lägre inom yrken och sektorer som domineras av kvinnor. Detta kan även uttryckas med att ju *större* andel kvinnor en sektor innehåller desto *lägre* är sektorns medellön. Detta samband är tydligast bland arbetare men syns även bland tjänstemän.

Bilaga 1: Metod och dataunderlag

Rapporten syftar till att beskriva löner och löneutveckling för anställda efter klass och kön år 1913–2017.

Som dataunderlag används Statistiska centralbyrån (SCB) lönestrukturstatistik som redovisats i sin nuvarande form sedan år 1994.

I avsnitten om lön efter ålder och region används databasen Linda som dataunderlag.

Rapportens lönebegrepp är tid- och prestationslön (grundlön), helglön samt andra (fasta) löneförmåner. Lönebegreppet avses motsvara månadslön för heltidsarbete på dagtid.

Rörliga lönetillägg, som exempelvis för obekvämt arbetstid, skiftgång eller övertid, ingår inte i rapportens lönebegrepp.

Skiftformstillägg inom tillverkningsindustrin är borträknat genom att timlön för arbete på enbart dagtid använts.

Lön för deltidsarbete är uppräknad till heltid.

I de avsnitt som gäller löner och löneutveckling år 1913–2017, används dock lönebegreppet *lön för arbetad tid*. Detta för att få ett så jämförbart lönebegrepp som möjligt över hela mätperioden. I lön för arbetad tid ingår rörliga tillägg vilket de alltså inte gör i rapportens första lönebegrepp. Övertidsersättning ingår dock inte i något av de två lönebegreppen.

För privatanställda arbetare redovisar SCB endast timlön. LO har beräknat månadslön genom att multiplicera timlönen med 167,5 vilket motsvarar det genomsnittliga antalet arbetade timmar som en heltidsanställd i genomsnitt arbetar per månad med hänsyn till helgdagar under en 28-årsperiod.

År 2014 genomfördes en rad metodförändringar i lönestrukturstatistiken. En ny yrkeskodning, SSK 2012, infördes och populationen utökades med åldersgruppen 65-66 år. Dessutom infördes en korrigering av kodningen för arbetare och tjänstemän i privat sektor. Det gäller främst anställda inom statligt ägda bolag (SJ, Posten, Systembolaget m.fl.), statliga verk samt privat vård och omsorg. Dessa har tidigare kodats som tjänstemän oavsett yrke men nu gör SCB fördelningen på arbetare och tjänstemän utifrån att *arbetare* är anställda med yrken som organiseras av något LO-förbund och *tjänstemän* är anställda med yrken som organiseras av något TCO- eller SACO-förbund.

Exakt hur många anställda som nu kodas som arbetare men tidigare som tjänstemän, redovisas inte av Statistiska centralbyrån men uppskattningsvis gäller det cirka 100 000 anställda i statligt ägda bolag och statliga verk plus cirka 60 000 anställda inom privat vård och omsorg.

Denna omfördelning av arbetare och tjänstemän påverkade medellönen främst för tjänstemän i privat sektor då de flesta av de arbetare som tidigare kodats som tjänstemän hade lägre lön än genomsnittet för "riktiga" tjänstemän. Medellönen för tjänstemän i privat sektor ökade därmed uppskattningsvis med cirka 1 500 kronor när arbetare tagits bort. För samtliga tjänstemän ökade medellönen med cirka 1 000 kronor.

Medellönen för arbetare påverkades inte lika mycket. Uppskattningsvis ökade den med cirka 200 kronor för såväl arbetare i privat sektor som för samtliga arbetare.

Bilaga 2: Månadslön* för anställda efter klass, kön och sektor år 2017

* Exklusive rörliga tillägg

Sektor	Kön	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
		Antal	Månadslön	Antal	Månadslön	Antal	Månadslön
Samtliga sektorer	Män	1 115 200	27 800	978 900	43 400	2 115 000	35 100
	Kvinnor	926 100	24 500	1 159 900	35 800	2 093 000	30 800
	Totalt	2 041 300	26 500	2 138 300	39 300	4 208 200	33 000
Privat sektor	Män	1 002 800	28 200	752 700	45 000	1 755 500	35 400
	Kvinnor	547 000	24 800	590 000	37 200	1 137 000	31 300
	Totalt	1 549 500	27 200	1 342 800	41 600	2 892 300	33 900
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	Män	19 300	25 700	3 100	40 000	22 400	27 700
	Kvinnor	7 100	23 100	2 000	34 000	9 100	25 500
	Totalt	26 400	25 100	5 100	37 700	31 500	27 200
B Gruvor och mineralutvinningsindustri	Män	4 700	32 200	1 500	46 300	6 200	35 600
	Kvinnor	700	33 300	800	38 400	1 500	36 000
	Totalt	5 400	32 300	2 400	43 500	7 800	35 700
C Tillverkningsindustri	Män	235 200	28 500	131 300	46 000	366 500	34 800
	Kvinnor	53 700	26 000	58 200	39 800	111 900	33 200
	Totalt	288 800	28 100	189 400	44 100	478 200	34 400
D+E Energi och miljö	Män	16 600	30 400	16 700	45 100	33 300	37 800
	Kvinnor	1 700	28 400	9 000	38 300	10 700	36 700
	Totalt	18 200	30 200	25 700	42 700	43 900	37 500
F Byggindustri	Män	178 300	31 600	47 200	46 500	225 500	34 700
	Kvinnor	6 600	27 200	21 700	36 500	28 300	34 300
	Totalt	184 900	31 400	68 900	43 300	253 800	34 600
G Handel och serviceverkstäder	Män	162 500	28 000	114 400	44 500	276 900	34 800
	Kvinnor	153 300	25 300	81 300	37 100	234 600	29 400
	Totalt	315 800	26 900	195 700	41 400	511 500	32 400
46 Partihandel	Män	53 600	29 100	80 900	46 200	134 500	39 400
	Kvinnor	16 000	26 500	47 000	39 600	63 000	36 300
	Totalt	69 600	28 600	127 800	43 800	197 400	38 400
47 Detaljhandel	Män	67 800	26 700	20 300	40 000	88 100	29 800
	Kvinnor	134 000	25 100	27 300	34 100	161 300	26 600
	Totalt	201 800	25 700	47 600	36 700	249 400	27 800
H Transport och magasinering	Män	124 500	27 700	19 100	44 600	143 600	29 900
	Kvinnor	24 900	26 700	18 800	34 200	43 700	30 000
	Totalt	149 500	27 500	37 900	39 500	187 400	29 900
I Hotell och restauranger	Män	65 700	24 500	10 000	33 900	75 700	25 700
	Kvinnor	69 700	23 100	15 700	29 300	85 400	24 300
	Totalt	135 300	23 800	25 700	31 000	161 000	25 000
J Information och kommunikation	Män	2 700	28 800	119 700	45 600	122 400	45 200
	Kvinnor	1 600	26 100	46 900	41 200	48 500	40 700
	Totalt	4 200	28 000	166 600	44 400	170 800	44 000
K Finans- och försäkringsverksamhet	Män	..	..	39 900	58 100	39 900	58 100
	Kvinnor	..	..	42 400	42 800	42 400	42 800
	Totalt	..	..	82 300	50 200	82 300	50 200
L Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare	Män	17 400	28 500	17 700	49 600	35 100	39 100
	Kvinnor	5 900	24 600	17 100	38 600	23 000	35 000
	Totalt	23 300	27 600	34 800	44 200	58 100	37 600
M Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	Män	9 400	30 400	123 100	46 000	132 500	44 900
	Kvinnor	3 400	25 400	90 300	39 500	93 700	39 000
	Totalt	12 800	29 300	213 500	43 200	226 300	42 400
N Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster mfl	Män	102 200	25 700	34 600	38 100	136 800	28 900
	Kvinnor	60 900	23 600	44 600	33 400	105 500	27 700
	Totalt	163 100	25 000	79 200	35 500	242 300	28 400
P Utbildningsväsendet	Män	4 900	24 200	21 600	34 700	26 500	32 700
	Kvinnor	2 170	23 600	41 900	32 500	63 600	29 500
	Totalt	26 600	23 700	63 500	33 300	90 100	30 500
Q Vård och omsorg, socialtjänst	Män	34 800	..	19 200	40 700	54 000	30 400
	Kvinnor	105 300	..	55 100	36 100	160 400	28 800
	Totalt	140 100	..	74 300	37 400	214 400	29 300
R+S+T+U Kultur, nöje och fritid mfl	Män	24 600	25 300	33 600	36 200	58 200	31 600
	Kvinnor	30 500	24 000	44 200	33 100	74 700	29 400
	Totalt	55 100	24 600	77 800	34 400	132 900	30 300
Summa Privat tjänsteproduktion (G- U)	Män	548 700	26 900	552 900	44 600	1 101 600	35 800
	Kvinnor	477 200	24 600	498 300	36 900	975 500	30 900
	Totalt	1 025 800	26 000	1 051 300	41 000	2 077 100	33 600
Offentlig sektor	Män	111 700	24 300	226 200	38 300	358 800	33 600
	Kvinnor	378 200	24 000	570 000	34 400	955 200	30 300
	Totalt	489 800	24 100	795 600	35 500	1 314 000	31 200
Statlig sektor	Män	8 700	26 700	84 600	39 600	114 100	37 400
	Kvinnor	5 300	24 900	110 100	36 100	122 600	35 400
	Totalt	14 000	26 000	194 200	37 600	236 600	36 400
Kommunal sektor	Män	89 900	24 100	101 300	34 000	191 300	29 300
	Kvinnor	327 100	23 900	315 500	33 100	642 400	28 400
	Totalt	416 900	23 900	417 100	33 300	833 700	28 600
Landstingskommunal sektor	Män	13 100	24 200	40 400	46 500	53 400	41 000
	Kvinnor	45 800	24 800	144 300	35 900	190 200	33 200
	Totalt	58 900	24 700	184 300	38 200	243 700	34 900

.. Uppgift ej tillgänglig eller skattningen för osäker för att redovisa

Rapporten beställs från LO-distribution:
lo@strombergdistribution.se
Telefax: 026-24 90 26

September 2018
ISBN 978-91-566-3321-8
www.lo.se

OMSLAGSFOTO: Lars Forsstedt